

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפילות

גליון 227

פרשת דברים-חזון

שנת תשפ"ג לפ"ק

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ה' אלול תשע"ח
תנצב"ה

הופיע והופץ בס"ד בבתי כנסיות
- הגליון המיוחד -
"אור האורות" - תמוז-אב

חדש תמוז | י"ז בתמוז | בין המצרים | חצות הלילה |
ה' באב האר"ל | תשעה באב | מגלת איכה | שבת נחמו
ושבעה דגחמתא | שבת נחמו אצל רבנו ז"ל | ט"ז באב

עם לקוטי-תפלות

האור האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיות

באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערנידא
לאתגליא
לעתיד-לבא

י"ל בעו"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת דְּבָרִים

"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף בֵּין פָּאָרָן וּבֵין תַּפַּל וּלְבָן וַחֲצוֹת וְדִי זֶהב" (דברים א. א)

א.

(ח"ב ח, א)

אֶף-עַל-פִּי שְׁתוּכַחָה הוּא דָּבָר גְּדוֹל, וּמִטַּל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ חֵבְרוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ויקרא יט, יז): "הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ" - אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (ערכין טז: - ספרא קדושים ד; דברים א): "תָּמָה אֲנִי, אִם יֵשׁ בְּדוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹכִיחַ".

כִּי כְּשֶׁאִינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ - אֲזִי לֹא דִי שְׁאִינוֹ מוֹעִיל, אֶף גַּם מִבְּאִישׁ רֵיחַ נִשְׁמָתָם, כִּי מְעוֹרֵר הַרִיח־רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים-רָעִים.

כְּמוֹ אִיזָה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ שְׁאִינוֹ טוֹב, כָּל זְמַן שֶׁאִין מְזִיזִין אוֹתוֹ אִין מְרַגְּשִׁין הַרִיח־רַע, אֲבָל כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהִזִּיז אוֹתוֹ, מְעוֹרְרִין הַרִיח־רַע.

כְּמוֹ-כֵן מְזִיזִין וּמְעוֹרְרִין הַרִיח־רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים-רָעִים, וּמִבְּאִישׁ רֵיחַם, וּמִחֲלִישׁ נִשְׁמָתָם, וּנְפִסָּק הַשֶּׁפַּע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בָּאֵלוֹ הַנִּשְׁמוֹת.

אֲבָל כְּשֶׁרָאוּי לְהוֹכִיחַ - אֲזִי אֲדַרְבָּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיח־טוֹב, כִּי ה'תּוֹכַחָה' צְרִיכָה לְהִיזוֹת, בְּבַחֲנֵינָה ה'תּוֹכַחָה שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל 'מַעֲשֵׂה-הָעֶגְלָה', וְהוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב.

וְזֶה בַּחֲנִינָת: הַקּוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגְּוִי-עֵדוֹן, בַּחֲנִינָת "הַשִּׁיר שֶׁיִּתְעַר לְעֵתִיד" (זהר ח"י שָׁרָה קכג: פְּנִיחַס רִיט:), בַּחֲנִינָת ה'חוֹט שֶׁל חֶסֶד'.

וְזֶהוּ (תְּמִיד כח): "הַמּוֹכִיחַ אֶת חֵבְרוֹ לְשֵׁם-שָׁמַיִם, מוֹשְׁכִין עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד, שֶׁנֶּאֱמַר: מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חַן יִמְצָא" (משלי כח, כג).

וְזֶה ה'קוֹל' הוּא בַּחֲנִינָת 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרָאוּי', בְּבַחֲנֵינָת (ישעיה נח, א): "הָרֵם כְּשׁוֹפֵר קוֹלְךָ, וְהִגַּד לְעַמִּי פִּשְׁעֵם" וְכו'.

כִּי הַמּוֹכִיחַ שְׂרוּצָה לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַגִּיד לָהֶם פִּשְׁעֵם וַחֲטָאתָם, הוּא צְרִיךְ לָזֶה ה'קוֹל', כְּדִי שֶׁלֹּא יִבְאִישׁ רֵיחַם עַל-יַדֵּי שֶׁמְעוֹרֵר עוֹנוֹתֵיהֶם פְּנ"ל.

עַל-כֵּן צְרִיךְ לָזֶה ה'קוֹל', כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה מוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיח־טוֹב, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה ה'קוֹל' גְּדוֹלִים כָּל הַרִיחוֹת, כִּי זֶה ה'קוֹל', מְשַׁקָּה אֶת הַגֵּן.

וְהַעֲרַת מוֹהַרְנ"ת ז"ל בְּלִקוּטֵי-עֲצוֹת 'תּוֹכַחָה' כ: אֵל יִבְהַלּוּךָ רַעֲיוֹנֶיךָ, כִּי לְמַעַלָּה (ח"ב ז) הַזְּהִיר הַרְבֵּה: "שִׁדְּבֵר כָּל אֶחָד עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת־שָׁמַיִם", וְכָל אָדָם צְרִיךְ לְעַסֵּק בָּזֶה! - וְכַאֲן אָמַר: "שְׂאִין כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ"!

אִךְ מִבְּאֵר הַיֵּטֵב לְמִי שֶׁמְבִין הַיֵּטֵב פְּרוּשׁ הַדְּבָרִים בְּפִשְׁטוֹת, כִּי לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת־שָׁמַיִם בְּכָל-יּוֹם מִהַתְּכַלִּית וּמֵה יִהְיֶה הַסּוּף וְכו', זֶה צְרִיךְ בּוֹדָאִי כָּל אָדָם לְקַיֵּם, אֲפִלּוֹ אָדָם פְּשוּט לְגַמְרִי. אֲבָל 'תּוֹכַחָה' שֶׁהַזְּהִיר כָּאן - הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרִי, כִּי הוּא כְּשֶׁמּוֹכִיחַ אֶת הָאָדָם וּמְזַכֵּיר לוֹ עוֹנוֹתָיו, שֶׁאֲמַר לוֹ: "לָמָּה עָשִׂיתָ עֲבָרָה פְּלוֹגִית אוֹ מַעֲשֵׂה הַרְעָה הַזֹּאת"!? - וְזֶה צְרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר, שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר מַעֲשִׂים-רָעִים שֶׁלָּהֶם, כִּי יִכּוֹל לְהַחֲלִישׁ נִשְׁמָתָם עַל-יַדֵּי-זֶה, עַל-יַדֵּי שֶׁמְעוֹרֵר הַרִיח־רַע, עַל-יַדֵּי שֶׁמְזַכֵּיר עוֹנוֹתֵיהֶם.

גם שם (בסוף התורה הנ"ל) **מדבר מענין**
'מלחמת עוג' וכו', שזה בחינת (שם, שם
א"ד): "אלה הדברים אשר דבר משה וכו',
אחרי הפתו את סיחון ואת עוג" וכו'.

[עניני עוג מלך הבשן - נמצאים ב'פרשת חקת', בפסוק
 (במדבר כא, ג): "ויצא עוג מלך הבשן לקראתם".]

ד.

(לקוטי הלכות, ספר תורה ב, ט"י - על-פי
 לקוטי מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')
ה"נשמע" שהוא 'סתרי-תורה', הוא
בחינת 'דברי-תורה', שהם
ה'דברים שפביבות המצוה', בחינת "וידבר ה'
אל משה" וכו', כמבאר בפאמר הנ"ל (ח"א כב).

ובחינת ה"נשמע", שהוא בחינת 'דברי-
תורה', הוא בחינת דבקות לאיך
סוף, ששם נתהפכין העונות לזכיות,
כשזוכין להשיג ה"נשמע", שהוא בחינת
'דברי-תורה', שאז נתהפך הירידה לעליה,
ומעונות נעשין זכיות.

וזוה בחינת (דברים א, א): "אלה הדברים
אשר דבר משה במדבר בערבה" וכו'
(דברים א, א). ופרש רש"י: "שכל מקום
שנאמר 'דברי', הם 'דברי-תוכחה', פי שם
במקרא חושב כל המקומות שהכעיסו
למקום 'במדבר בערבה" וכו'.

פי איתא בדברי רבנו ז"ל (ח"ב ת, א): שאסור
לומר תוכחה, דהינו: להזכיר עונות
ישראל ולהוכיחם עליהם, כ"אם מי שיכול
להוכיח כמו משה רבנו עליו-השלוש, שעל-
ידי תוכחתו נתן בהם 'ריח-טוב', בבחינת (שיר
השירים א, ב): "נרדי נתן ריחו", "עזב לא
נאמר אלא נתן" (רש"י שם; שבת פח:).

נמצא: שמשה רבנו על-ידי תוכחתו
שהזכיר עונות ישראל, על-ידי-זה
דיקא נתן בהם 'ריח-טוב', פי ה"ה יכל להפך

זוה עקר פרוש של 'תוכחה', כמו שמצינו ברש"י על
פסוק "דברי קהלת" (קהלת א, א) שכתב: "כל מקום
שמצינו 'דברים', אינו אלא דברי תוכחה" וכו'. גם כתב
בפרשת דברים (א, ג): "שכן מצינו בכמה צדיקים, שלא
הוכיחו אלא סמוך למיתה וכו' וכן משה וכו'". ונהנה
לכאורה הדבר תמוה, פי הלא משה בודאי הוכיח ואמר
מוסר לישראל הרבה מקדם, שהזהיר אתם מאד לשמור
את דברי התורה.

אך עקר פרוש 'תוכחה' הוא: מה שהזכיר 'עונותיהם',
 כמו שכתוב שם (דברים א, א): **"במדבר בערבה"** וגו', ופרש
 רש"י: **"שהם המקומות שהכעיסו"** וכו'. וזהו עקר שם
 'תוכחה'. ותוכחה פזאת, לא הוכיחם פי אם סמוך
 למיתה, אפי' עלי-פי שהיה מוכיחם בבחינת ה'קול' הנ"ל,
 שעל-ידי-זה היה מעורר 'ריח-טוב', אפי' על-פי-כן לא
 הוכיחם להזכיר עונותיהם, פי אם קדם מותו].

ה.

(שיחות-הר"ן רצ)

שמעתי בשמו: שהצדיק הגדול, בהדבור
שהוא מדבר, נכללין בו כל
הדבורים הצריכין אל כל ישראל, וכל
הדברים שצריך כל אחד מישראל.

וזוה (דברים א, א): "אלה הדברים אשר דבר
משה אל כל ישראל" - שהדבורים
שדבר משה, נעשה ממונו 'דברים' אל כל
ישראל, פי כל אחד מישראל מצא בו מה
שצריך.

ו.

(תניי-מוהר"ן מג)

התורה הנ"ל (ח"ב ח' תקעו תוכחה) אמר רבנו
ז"ל בראש-השנה האחרון שהיה
סמוך להסתלקותו (שנת תקע"א), פי נסתלק
ב'חל-המועד סבות' שאחריו. וזאת התורה
היא התורה האחרונה של ימי חייו הקדושים.

ושם מדבר מענין 'תוכחה', פי "עקר
ה'תוכחה' של גדולי הצדיקים, היא
סמוך למיתתו", כמו שפרש רש"י על פסוק
(דברים א, א): "אלה הדברים" וכו'.

'דברי-תוכחה' שמוכיח את ישראל על מעשיהם וכו'.

ועל-כך נקראת ה'תוכחה' הזאת, 'שירה' - כי העונות נתהפכין לזכיות, ונעשה מהם שיר ושבח ושמחה וכו'.

- ענין 'פלליות ספר דברים' -

ה.

(לקוטי-הלכות, דברים הנוהגים בסעדה ד, יז)

כל ספר 'משנה-תורה', מדבר מ'קדשת ארץ-ישראל', כי כל התוכחות והדברים שדבר עמהם משה שם - הכל היה מענין 'ציאת-מצרים', לבוא לארץ-ישראל, לזכר כל הטובות והנפלאות שעשה השם-יתברך עמנו, והוציאנו ממצרים, והרג סיחון ועוג וכו'. "כך יעשה ה' לכל הממלכות" וכו' (דברים ג, כא).

פוק עין ותשפח: שכל 'ספר דברים', מדבר כמעט בכל פרשה מענין 'ארץ-ישראל', איך השם-יתברך רצה להביא מיד לארץ-ישראל, והם על-ידי 'חטא המרגלים', "מוצאי דבת הארץ רעה" (במדבר יד, לז) וכו', על-ידי-זה נתעכבו ארבעים שנה, ועתה הם מוכנים לבא לארץ-ישראל. על-כך הזהירם לשמור את התורה, כדי שירשו ארץ-ישראל וכו'.

עין בפרשת 'דברים' 'ואתחנן' עקב 'ראה' וכו', ותדקדק ותראה 'חביבת ארץ-ישראל', איך מזכיר בכל פעם 'ארץ-ישראל', אצל כל האזהרות שמזהיר אותם לקיים את התורה, ושעקר 'קיום-התורה' הוא ב'ארץ-ישראל'.

כמו שכתוב (דברים ה, כז-כט-לא, ו, א-יח): "ועשו בארץ אשר אנכי נתן וכו'. בכל

העונות לזכיות, כי זכה ל'נעשה ונשמע' בשלמות, כי השיג בחינת 'דברי-תורה', שהם בחינת 'נשמע', שעל-ידי-זה העונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. וזהו שנקראת התוכחה 'דברי' דיקא.

וזהו: "אלה הדברים אשר דבר משה" וכו' - 'דברים' דיקא, בחינת 'דברי' דיקא, בחינת 'דברי-תורה', דהינו בחינת 'נשמע' - שעל-ידי-זה דיקא היה יכול להוכיח את ישראל ולהזכיר עונותיהם "במדבר בערבה" וכו'.

כי על-ידי בחינת 'דברים', בחינת 'דברי-תורה', בחינת 'נשמע' - על-ידי-זה היה מהפך כל העונות לזכיות.

ועל-כך הזכיר שם כל עונותיהם - כי כלם נתהפכו לזכיות, על-ידי בחינת "הדברים אשר דבר משה" - דהינו: בחינת 'דברי-תורה', בחינת 'נשמע', שהשיג שעל-ידי-זה כל העונות נתהפכין לזכיות, שאז דיקא יכולין להוכיח את ישראל.

וכל מה שמוכיחם ומזכיר מעשיהם הרעים - נעשה מזה 'תורה', בחינת 'מצות', בחינת (ירמיה נ, כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו".

וכן כל הצדיקים שהוכיחו את ישראל, נקראת תוכחתם: "דברי". בחינת (קהלת א, א): "דברי קהלת" וכו', כמו שפרש רש"י שם. כי כלם לא הוכיחו את ישראל, כי אם בבחינת ה'תוכחה של משה' וכו' - שעל-ידי-זה דיקא יכולין להוכיח, כנ"ל.

ועל-ידי בחינה זו - יש לישראל קיום, אפלו בכל הירידות והנפילות שבעולם.

ועל-כך כתב 'שירת האזינו' שמדברת מ'תוכחה' - כי כל ה'שירה' היא

הַדֶּרֶךְ וְכוּ', לְמַעַן תַּחֲיוֹן וְהֶאֱרַכְתֶּם יָמִים
בְּאֶרֶץ וְכוּ', וְזֹאת הַמִּצְוָה וְכוּ', לְלַמֵּד אֶתְכֶם
לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ וְכוּ', וְעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב,
וּבָאתָ וַיִּרְשֶׁתָּ אֶת הָאָרֶץ וְכוּ'". וְכֵן הִרְבֵּה מְאֹד.

שֶׁל חֶסֶד, לְהִרְאוֹת לָהֶם חֶסֶד־יְהוָה שֶׁטוֹבוֹ
וְצַדִּיקוֹתוֹ לְעוֹלָם, שֶׁכַּמּוֹהַב הַכְּעִיסוֹ לְפָנָיו בְּכַמּוֹהַב
מְקוֹמוֹת, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן עֵדִין חֲבַתוֹ וְרַחֲמָיו
עֲלֵיהֶם.

1.

(לְקוֹטִי־הַלְכוּת, מִיֵּלֶה ה, יג - עַל־פִּי לְקוֹטִי־
מוֹהַר"ן ח"א סה, וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֶל רוֹת')

בְּ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - שָׁם עָקַר הַמְּקוֹם
הַמְּקַדָּשׁ, שָׁבוּ זוֹכִין
לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ בְּרֹאוֹי, וְלִהְיוֹת מְשֻׁם
אוֹר־הַרְשִׁימוֹ, לְקַשְׁרָה בְּלִבּוֹ בְּרֹאוֹי.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים י, יב): "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מַה
ה' אֲלִיךָ שֶׁאֵל מֵעַמּוֹךְ" וְכוּ', וּפְרַשׁ
רַש"י: "אִף־עַל־פִּי שֶׁעֲשִׂיתָם כָּל זֹאת, עוֹדְנוּ
רַחֲמָיו וְחַבְתּוּ עֲלֵיכֶם. מִכָּל מַה שֶׁחֲטִאתֶם
לְפָנָיו, אֵינּוּ שׂוֹאֵל מִכֶּם כִּי אִם לִירְאָה וְגו'".
עֵינֵי־שָׁם.

כִּי לְקַבֵּל תּוֹרָה מ'זְרִיחַת־הַרְשִׁימוֹ,
וְלִקְשָׁרָה בְּלִבּוֹ בְּרֹאוֹי - לְזֶה צְרִיכִין
לְקַדָּשׁ הַגּוּף, עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה וּמִצְוֹת'. וְכַפִּי
'קַדְשַׁת־הַגּוּף', בִּן זוֹכֵה לְקַשְׁרָה בְּלִבּוֹ.

וְאֵיךְ 'ירָאָה' אֵלָּא 'תִּפְלָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(מִשְׁלֵי לא, ל): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא
תִּתְהַלָּל", כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר אַדְמוֹר"ר ז"ל בְּפֶה
פְּעָמַיִם.

וְכַמוֹ־כֵן צְרִיכִין 'קַדְשַׁת־הַמְּקוֹם', שֶׁהוּא
'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'. וְעַל־כֵּן (כְּתוּב
ק"י): "הַדֶּרֶךְ בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, דוֹמָה כְּמִי שֵׁיֵשׁ לוֹ
אֶלּוֹקִים" - כִּי עָקַר 'הַתְּנוּצָצוֹת־אֱלֹקוֹתוֹ'
שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'זְרִיחַת־הַרְשִׁימוֹ הַנִּל, הוּא
בְּ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

הֵינּוּ: שֶׁמִּשָּׁה מוֹכִיחַ וּמְזַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל
לְדוֹרוֹת: שֶׁאַחֲרֵי כָּל מַה שֶׁחֲטִאתִין
לְפָנָיו חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
שׂוֹאֵל מֵהֶם, "כִּי אִם לִירְאָה", שֶׁהוּא 'תִּפְלָה'
- דְּהֵינּוּ: לְהִתְפַּלֵּל וְלַצַּעֲקָא אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ תָּמִיד,
וְכַמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נ, טו): "וּקְרָאֵנִי בַיּוֹם צָרָה,
אֲחַלְצֶךָ וְתִכְבְּדֵנִי".

וְעַל־כֵּן כָּל סֵפֶר דְּבָרִים, מְדַבֵּר הִרְבֵּה
בְּשִׁבְחַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - כִּי עָקַר
'קִיּוּם־הַתּוֹרָה' שֶׁנִּמְשָׁךְ מִה'זְרִיחַת־הַנִּל, הוּא
בְּ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

זֶה שֶׁבִּתְחִלַּת דְּבָרָיו שֶׁל מֹשֶׁה, הַזְכִּיר כָּל
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַכְּעִיסוֹ לְפָנָיו, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים א, א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר
מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, בְּמִדְבַר,
בְּעַרְבָה" וְכוּ'. וּפְרַשׁ רַש"י: שֶׁמִּנֵּה כָּאן כָּל
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַכְּעִיסוֹ לְפָנָיו וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן "צְרִיכִין לְסַבֵּל יַסּוּרֵין קִדְמָה שֶׁבְּאֵין
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" (בְּרִכּוֹת ה). - כִּי
ה'בְּטוֹל' הַנִּל, שֶׁמִּשָּׁם מְאִירָה ה'רְשִׁימוֹ'
הַנִּל, בָּא עַל־יְדֵי 'יַסּוּרֵין'.

הֵינּוּ: כִּי ה'תּוֹכַחַה שֶׁל מֹשֶׁה, הִיָּה 'תּוֹכַחַה
שֶׁל חֶסֶד', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה
'תְּקַעוּ־תּוֹכַחַה' (בְּלִקוּטֵי־תַנְיִנָא סִימָן ח - מוֹבָא לְעִיל)
עֵינֵי־שָׁם: שֶׁאִמַּר מֹשֶׁה תּוֹכַחְתּוֹ, בְּאִפְסָן שֶׁלֹּא
יַעֲזוּר חֶסֶד־וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, ה'רִיחַ־
רַע' שֶׁל ה'מַעֲשִׂים־רָעִים' שֶׁעָשׂוּ, וַיִּחְלִישׁ
אוֹתָם חֶסֶד־וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי־זֶה. רַק אֲדוֹרְבָא:

2.

(לְקוֹטִי־הַלְכוּת, עַרְלָה ד, טז - עַל־פִּי
לְקוֹטִי־מוֹהַר"ן ח"ב א, 'תְּקַעוּ מִמְשָׁלָה')

כָּל סֵפֶר מְשַׁנֵּה־תּוֹרָה, הֵם דְּבָרֵי תּוֹכַחוֹת,
שֶׁמוֹכִיחַ מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּתּוֹכַחַה

על-ידי 'תוכחתו', יחזק אותם, ויוסיף ויתן בהם 'ריח טוב' וכו', כמו ש'מבאר שם.

ועל-כן "הזכיר 'כל המקומות' שהכעיסו לפניו" - "כל המקומות" דיקא. פי בזה הזכיר להם 'זכות וחסד', פי הוא קים (אבות פ"ב מ"ד): "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו", פי הוא זכה לאחז ב'כסא-הכבוד', בחינת (איוב כו, ט): "מאחז פני כסא" וכו', שעל-ידי-זה היה בבחינת "מקומו של עולם" (בראשית-דב"ה סח, ט).

ועל-כן ידע: שכל אלו ה'מקומות' שהכעיסו בהם לפני המקום ברוך-הוא - ה'מקומות' בעצמן גרמו להם לחטא. פי עברו במדבר "מקום נחש שרף ועקרב וצמאון" וכו' (דברים ח, טו), שהם מקום תקף הקלפות והסטרא-אחרא, כידוע (זהר תצוה קפד. פקודי רלז), והיו צריכים ללחם על קלפות קשות ועצומות שהיו במקומות כאלו.

וזוה גרם להם, שפמה פעמים לא יכלו לעמד בנסיון, ונכשלו במה שנכשלו, וכמו שאמרו רז"ל על פסוק (במדבר כה, א): "וישב ישראל בשטים" וכו', שהמקום גרם להם לחטא, כמו שאיתא בזהר-הקדוש.

נמצא: שבזה שהזכיר את ה'מקומות' דיקא, שהכעיסו לפניו בזה - המציא להם 'זכות', בחינת ה'זכות של ראש-השנה, שהוא "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו" וכו', כנ"ל.

וכן סובב והולך כל 'ספר דברים' על קטב זה - להזכיר את ישראל כל מה שהכעיסו לפניו, ואף-על-פי-כן לא יתיאשו עצמן מן הרחמים לעולם, פי רחמיו לא כלים.

כאשר ראו בעיניהם: שאף-על-פי שעשו את ה'עגל', אף-על-פי-כן לא מנע רחמיו מהם. וכן אחר שאר החטאים, היטיב עמם בחסדו, עד שהם מוכנים עתה לכנס לארץ-ישראל.

על-כן ידעו לדורות: שבכל מה שיעבר עליהם, עד 'ביאת-משיח' בכלל ובפרט, על כל אחד ואחד, יהיה איד שיהיה - "לעולם אל יתיאשו עצמן מן הרחמים" (ברכות י.).

וזוה שספר תפלותיו, איד התפלל והתחנן לפני השם-יתברך. כמו שכתוב (דברים ט, יח): "ואתנפל לפני ה' וכו' ואמר" וכו' - הכל כדי להורות בני-ישראל: שיתחזקו בתפלה וצעקה להשם-יתברך תמיד, פי רחמיו אינם כלים לעולם.

ח.

(לקוטי-הלכות, חלומת-שתפין ה, יד)

עקר 'ברור-ההלכות', הוא בכח ה'בית-המקדש', פי עקר מקום התורה ומנוחתה האמתית, הוא ב'בית-המקדש' במקום ה'אבן-שתיה', פי משם תצא תורה, כמו שכתוב (ישעיה ב, ג): "פי מציון תצא תורה".

ועל-כן בכל 'ספר דברים', מזהיר משה רבנו על 'קיום-התורה' ב'ארץ-ישראל' דיקא, כמבאר שם במקומות אין מספר. פי עקר 'התגלות-התורה' הוא ב'ארץ-ישראל', ששם ה'בית-המקדש', ששם מקום הארון עם הלוחות.

ועל-כן היה בהכרח, שיבנה ה'בית-המקדש', ולהכניס לשם ה'ארון', אף-על-פי שעתיד לחרב - כדי שיהיה פח להצדיקים שבאותן הדורות, לברר וללבן לנו כלים.

(זכריה ה, א), בְּחִינַת: "הָרַב פִּיפִיּוֹת" (תהלים קמט, ו).

שְׁעַל-יָדַי ה' הָרַב נִקְמַת (ויקרא כו, כה) -
זוּכָה: ל"פי שָׁנִים" (דְּבָרִים כא, יז),
בְּחִינַת: "לָחֵם מְשֻׁנָּה".

וְשַׁבַּת' - מְשַׁלַּח הָאֲרוֹתָיו לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת,
וּמִרְפָּא רְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאוֹת
הַגּוּף, בְּבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת כא, יט): **"רַק שַׁבְּתוֹ יִתֵּן
וְרַפָּא יִרְפָּא"** - שְׁתֵּי רְפוּאוֹת' עַל-יָדַי שַׁבַּת.

וּכְשֶׁה'כְּשִׁירֵי-הָדוֹר' נְתִיפִים וְנִתְכַבְּדִים
בְּעֵינַי כָּל - אָזִי כָּל
אֶחָד לְפִי בְּשֵׁרוֹתָיו יָכוֹל לְהַבִּיחַ: שְׁכַבְר
הַשְּׁפִיעַ 'חֲכַם-הָדוֹר' בְּיוֹם הַשַּׁבַּת "לָחֵם
מְשֻׁנָּה" הַנִּל.

כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּשֵׁרוֹתָיו - כֵּן מְקַבֵּל
'פִּי וְהָדָר', וְנִתְגַּדֵּל כֵּן בְּעֵינַי הַבְּרִיּוֹת.
וְהַיָּפִי וְהַגְּדֹלָה, הִיא 'צִיּוֹן' וְ'סִימֹן'
וְדִשְׁמָה' עַל "מְשֻׁנָּה תוֹרָה" הַנִּל, בְּבַחֲיַנַת
(תהלים מח, ג): **"הַר צִיּוֹן יִרְפָּתִי צָפוֹן"**.

"הַר" - זֶה בְּחִינַת 'גְּדֹלָה', כְּמֵאִמֵּר חַז"ל
(סנהדרין קז, על תהלים יא, א): **"נֹדֵדִי
הֲרַכְּמֵ צָפוֹר"**, **"זֶה מַלְכוּת וְגְדֹלָה"**.
שְׁהַגְּדֹלָה, הוּא 'צִיּוֹן' וְ'סִימֹן' עַל "יִרְפָּתִי
צָפוֹן" (שם מח, ג), עַל "חֲמוּקֵי יִרְכִיז" (שִׁיר
הַשִּׁירִים ג, ב), 'תוֹרָה הַצָּפוֹנָה'.

י

(לקוטי-הלכות, תפלין ה, לט)

'חַיִּים-אֲרָפִים' שֶׁל הַצַּדִּיקִים, קִדְשָׁתָם
וְחַיּוּתָם כְּפֹלֶה תְּמִיד, כִּי
בְּכָל פֶּעַם מוֹסִיפִין 'קִדְשָׁה עַל קִדְשָׁה',
'תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה', שְׂזָה עֵקֶר 'קִיּוּם-
הַתוֹרָה'.

כָּל הַהֲלָכוֹת וּמִשְׁפָּטֵי הַתוֹרָה. וְאִם לֹא הָיָה
לָנוּ יִרְשָׁת הַתוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ, שְׁבָרְרוּ לָנוּ
הַלְכוּתֶיהָ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ - לֹא הָיִינוּ יוֹדְעִין
עֵתָה שׁוֹם הַלְכָה.

- עֲנִין 'מְשֻׁנָּה-תוֹרָה' -

וְאִיךָ 'בְּרִייתָא דְּשַׁבַּת' וְכו' נִשְׁמַתָּא יְתִירָה'
דְּאִתּוּסָף לְגַבְיָהּ בְּגִין שְׂכִינְתָּא. אִתְקַרַּי אִיהוּ מוֹסָף
שַׁבַּת, וְכו'. - וְאִיךָ 'תוֹסַפְתָּא' מִסְטָרָא דְּח"י
עַלמִין, דְּאִיהוּ מוֹסָף שַׁבַּת, וְאִיךָ 'מְשֻׁנָּה' מִסְטָרָא
דְּגוּפָא, "מְשֻׁנָּה תוֹרָה" וְדִאי וְכו'. (תְּסוּבַת-זֶהר מו).

ט.

(ח"א נח, ד-ה ט)

'מְשֻׁנָּה-רַבְּנוּ', בְּזָה שְׁהַכְּנִיעַ 'קַלְפַּת
עַמְלָק', וְתַקֵּן הַבְּרִית - זָכָה
לְבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת טז, ה-כב): **"וְהָיָה לָחֵם מְשֻׁנָּה'
עַל אֲשֶׁר יִלְקֹטוּ יוֹם יוֹם"**.

וְ'יוֹסֵף' שְׂזָכָה לְבְרִית, כְּתִיב בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית מא,
ג): **"וְיִרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת
הַמְשֻׁנָּה"**, הֵינּוּ "מְשֻׁנָּה עַל אֲשֶׁר יִלְקֹטוּ יוֹם
יוֹם" - שְׁעַל-יָדַי 'בְּרִית', זוּכָה לְשַׁפְּעַ-
כְּפֹלֶה'.

וְזֶה שַׁבְּחִינַת 'שַׁבַּת' מְקַבֵּל מ'יוֹסֵף': לָחֵם
מְשֻׁנָּה, הֵינּוּ "מְשֻׁנָּה תוֹרָה" (דְּבָרִים יז,
יח), בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי ח, ל): **"וְאֵהִיָּה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם
יוֹם"**. - וּבְחִינַת 'שַׁבַּת' מְשַׁפִּיעַ לְשָׂאֵר
הָעוֹלָמוֹת וְכו'.

וְאִז כְּשִׁמְכְנִיעַ כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים אַחַר
חֲלוּשֵׁי כַח שְׁבִישְׂרָאֵל, וּמְכַנְּיִם אוֹתָם
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ - עַל-יָדֵיהֶם זוּכָה
לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא בְּשַׁבַּת עַל חַד
תְּרִין.

בְּבַחֲיַנַת: **"לָחֵם מְשֻׁנָּה"**, בְּחִינַת: **"מְשֻׁנָּה
תוֹרָה"**, בְּחִינַת: **"מְגַלָּה עֵפָה"**

ישראל בכמה וכמה 'אזרות על אזרות' - שיזכרו היטב את כל אשר עשה השם יתברך עמכם, את כל הגדולות והנוראות אשר ראו עיניהם.

כמבאר בכל ספר 'משנה-תורה', ובפרט בסופו, שהוא 'שירת האזינו': שכל דברי השירה הזאת, כדי שלא תשכח התורה מפי זרענו, כמו שכתוב (דברים לא, כא): "וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו".

יב.

(לקוטי-הלכות, מילה ה, יב)

כל ספר 'משנה-תורה' הוא - שמשו מוכיח את ישראל, שיקימו את התורה, ויקשרו אותה היטב בלבם, שלא תשכח ותעבר מהם.

הינו: שיקשרו 'אור זריחת-הרשימו', שמשם כל התורה, ולקשרה היטב בלבם על-ידי 'עסק התורה והמצות'.

ועל-כן חוזר ושונה את כל ה'התנוצצות-אלקות' אשר ראו בשעת 'מתן-תורה' ובשעת 'קריעת ים-סוף' וכו', כמבאר בסדרים הקודמים, כמו שכתוב ב'ואתחנן' (דברים ה, לה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים" וכו'.

וכן חוזר ושונה שם כל מעשה ה' הגדול והנורא אשר עשה ב'מתן-תורה', שדבר עמכם פנים בפנים וכו' (שם ה, ד).

ואחר-כך אמר (שם ו, ד): "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", שהוא מצות 'קריאת-שמע' בכל יום, שמחייב כל אחד מישראל לומר 'קריאת-שמע' בכל יום במסירת-נפש, כדי לכלל באחד וכו'.

בחינת (איוב יא, ו): "כי כפלים לתושיה" בחינת (משלי לא, כא): "כי כל ביתה לבש שנים", "פתח תפתח, העניק תעניק, נתון תתן" וכו' (דברים טו, ח-ייד), כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא ראה יג).

בחינת 'משנה-תורה', בחינת (ישעיה סא, ז): "לכן בארצם משנה יירשו".

שכל-זה הוא בחינת 'חיים-ארבים', 'חיים-נצחיים' - שזוכין הצדיקים, על-ידי שמוסיפין וכופלין קדשתם בכל יום ובכל עת.

יא.

(לקוטי-הלכות, תפלת-ערבית ד, בט)

זהו בחינת "משנה-תורה", בחינת "חותם בתוך חותם" (עבודה-זרה לא. שלחן-ערוך יורה-דעה קיח - זחר כי תצא השמטות רפג. עץ-חיים ה, ה; לה, ג; שערי-הכפונות 'יום-הכפורים' ג, 'הושענא רבה' ו; פרי-עץ-חיים 'לולב' ד).

כי ה'תורה' היא בחינת 'חותם', כי נקראת "תורת אמת" (מלאכי ב, ו), שהוא בחינת 'חותם', כי "חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת" (שבת נה.).

ועל-כן בתחלת התורה נרשם 'אמת', כמו שכתוב (בראשית א, א): **בראשית** **ברא אלהים, סופי-תבות 'אמ"ת', שהוא** בחינת 'חותם'.

ו'משנה-תורה' - היא בחינת 'חותם על חותם', שמשו רבנו עליו-השלום, שנה וחזר את התורה לפני ישראל, כדי לקשר 'חותם התורה' בלב ישראל היטב, בבחינת 'חותם על חותם'.

ועל-כן רב דברי 'משנה-תורה', מדברים מענין זה, מה שמשו מזהיר את

וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר (שם ו, ה-ח): **"וְאַתְּבִתָּ וְכוּ', וְקִשְׁרֹתֶם לְאוֹת עַל יַדְךָ וְכוּ', וְכָל הַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁאַחֲרֵיו - שֶׁבְּכֹלֶם מוֹכִיחֶם לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, כְּדֵי לְקַשֵּׁר ה'הַתְּנוּצָצוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְפַּרֵּךְ בְּלִבָּם, וְכַנ"ל.**

וְזָהוּ: "לָכֵן בְּאַרְצָם" - הִינּוּ: גַּם בְּזֵהוּ הָעוֹלָם, בְּאַרְץ הַזֹּאת. "מִשְׁנֵה יִירָשׁוּ" - שֶׁנִּזְכָּה גַּם בְּזֵה הָעוֹלָם, לְשִׁכַּר עוֹלָם־הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִשְׁנֵה', בְּחִינַת "מִשְׁנֵה תוֹרָה".

י.ג.

(לקוטי־הלכות, חלה ג, ה - על-פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ה, 'בַּחֲצָרוֹת')

"לָחֶם מִשְׁנֵה" שְׂאוּכָלִין בְּשֶׁבֶת (שמות טז, כב; שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים קסז, טו; רעד, א) - זֶהוּ בְּחִינַת **"מִשְׁנֵה תוֹרָה"** (דברים יז, יח), שֶׁהוּא בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה סא, ז): **"לָכֵן בְּאַרְצָם מִשְׁנֵה יִירָשׁוּ"** (עי' לקוטי־מוהר"ן ח"א נח - מוֹבָא לְעִיל).

דְּהִינּוּ: שֶׁנִּזְכָּה לְעִשׂוֹת כָּל הַמִּצְוֹת, בְּשִׁבִיל ה'מִשְׁנֵה', בְּחִינַת "לָבַשׁ שָׁנִים" הַנ"ל. הִינּוּ: כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁנּוֹת וְלְכַפֵּל עוֹד לְקַיֵּם מִצְוָה שְׁנִיָּה, בְּשִׁכַּר מִצְוָה זֹאת, בְּבְחִינַת: "שִׁשְׁכַּר מִצְוָה מִצְוָה", כַּנ"ל.

י.ד.

(לקוטי־הלכות, גְּנִבָּה ג, ג - על-פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ס, 'פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן')

מִבָּאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּמִקּוּם־אַחַר (לקוטי־מוהר"ן ח"ב מ): **שִׁישׁ בְּחִינַת 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵין חֶסֶד לְהָאָדָם כְּלוּם, כִּי "אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תְּאוּתוֹ בִּידוֹ"** (קַהֲלַת־רַבָּה א, לב). נִמְצָא: שֶׁלְעוֹלָם חֶסֶד לֹא ה'חָצִי, אָבֵל בְּשִׁנְמִשְׁךְ 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה' - אֵין חֶסֶד לֹא כְּלוּם וְכוּ'. עֵינ־שָׁם.

שִׁזְהוּ בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי לֹא, כא): "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג בִּי כָּל בֵּיתָהּ לָבַשׁ שָׁנִים", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (תַּנְחֻמָּא רָאָה יג): "לָבוּשׁ שָׁנִים" - שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹפֶלֶת דְּבָרֶיהָ בְּכָל הַמִּצְוֹת. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים כד, יג; טו, חֲיִיד): "הָשֵׁב תְּשִׁיב, הָעֵינִק תַּעֲנִיק, נִתּוֹן תִּתֵּן, פֶּתַח תִּפְתַּח" וְכוּ'.

נִמְצָא: זֶה שֶׁזֹּכָה לְעִשְׂרֵי חֲדָשִׁים, שֶׁצָּרִיכִין לְהַתְּבַנְנּוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, וְ"לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּה" (דברים ח, ט), (לקוטי־מוהר"ן ח"א ס) - הוּא זֹכָה לְבְּחִינַת 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה'.

הִינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹפֶלֶת דְּבָרֶיהָ בְּרַב הַמִּצְוֹת - לְלַמֵּד: שֶׁעַקֵּר 'קִיּוּם־הַמִּצְוֹת, יִהְיֶה בְּשִׁבִיל לְעִשׂוֹת מִצְוָה אַחֲרַת בְּשִׁכַּר מִצְוָה זֹאת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (אָבוֹת פ"ד מ"ב): "שִׁשְׁכַּר מִצְוָה מִצְוָה", שֶׁזֶהוּ עַקֵּר שְׁלֵמוֹת קִיּוּם הַמִּצְוֹת בְּשִׁמְחָה (לקוטי־מוהר"ן ח"א ה).

כִּי אִם לָאוּ - לֹא הָיָה שִׁיף לֹאמַר: "לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּה" - כִּי אֵין שׁוּם 'עִשְׂרֵי חֲדָשִׁים' בְּלֹא 'חֶסֶד', כִּי־אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה' הַנ"ל, כַּנ"ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת "לָבַשׁ שָׁנִים" - בְּחִינַת "פֶּתַח תִּפְתַּח" וְכוּ'. הִינּוּ: שֶׁעַקֵּר מִצְוֹת הַצְּדָקָה יִהְיֶה, כְּדֵי שֶׁיִּזְכָּה לִתֵּן עוֹד צְדָקָה, וְכַמוֹכֵן בְּכָל הַמִּצְוֹת.

וְזֶה ה'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה' - זֹכִיךְ דִּיקָא עַל־יְדֵי שִׁמְעוֹרְרִין אֶת בְּנֵי־אָדָם עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים־קַדְמוֹנִיּוֹת, וּמַחֲזִירִין אוֹתָם בְּתִשְׁבָּה.

וְזָהוּ בְּחִינַת "מִשְׁנֵה תוֹרָה" - בְּחִינַת "לָבַשׁ שָׁנִים" הַנ"ל.

כִּי עַל־יָדַי שְׁמַחְזִיר אֹתָם בְּתִשׁוּבָה - אָזִי הָעֹנֹת נַחֲשָׁבִין לְזָכוֹת, וְאָזִי נַעֲשֶׂה הַתּוֹרָה כְּפוֹלָה, בְּבַחֲיַנֵּת "מִשְׁנֵה תּוֹרָה" (דְּבָרִים יז, יח).

כִּי הַתּוֹרָה נִכְפְּלָה בְּ"כַפְלִים לְתוֹשִׁיָּה" (איוב יא, ט), עַל־יָדַי ה'בְּעַלְיִתְשׁוּבָה' - מֵאֲחֵר שָׁגַם מִהָעֹנֹת נַעֲשִׂין זְכוֹת וּמַצּוֹת, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת 'תּוֹרָה'.

וְכִמּוֹ שְׁכַתָּב רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה חֹתָם בְּתוֹךְ חֹתָם' (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א כב), עַל פְּסוּק (יִרְמְיָה נ, ט): "בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ" - שְׁלַעֲתִיד כְּשִׁיתְתַּקְּנוּ עֹנֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יִהְיוּ נַעֲשִׂין מִכָּל עֹנֹת יִשְׂרָאֵל, 'תּוֹרָה, עַל־יָדַי שִׁיתְהַפְּכוּ הָעֹנֹת לְזָכוֹת וְכו'. עֵינֵי־שָׁם.

כִּי הַצְדִּיק מַעֲלִים עַצְמוֹ בְּסְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁנִּדְמִים כְּאִלוֹ הֵם רְחוּקִים מִהַתּוֹרָה, וּבָהֶם דִּיקָא מַעֲלִים אֶת הַתּוֹרָה.

וְעַל־יָדַי־זָה דִּיקָא מוֹצִיא אֶת הַנוֹפְלִים מְאֹד מִבֵּין שְׁנֵי הַסְּמ"ך־מ"ם, אֲפֹלוֹ אִלוֹ שֶׁנִּפְלוּ מִכָּל ה'שְׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, שְׁאִי־אֶפְשֶׁר לְהוֹצִיאָם בְּשׁוּם פָּנִים - הוּא מוֹצִיא אֹתָם עַל־יָדַי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' הַנ"ל, עַד שֶׁזּוֹכִין אַחֲרֶיכֶם שִׁיתְהַפְּכוּ עֹנֹתֵיהֶם לְזָכוֹת, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'תּוֹרָה' כַּנ"ל.

וְאָזִי הַתּוֹרָה כְּפוֹלָה' - עַל־יָדַי שֶׁנִּתְהַפְּכוּ גַם הָעֹנֹת לְזָכוֹת.

וְאָזִי גַם הָעֲשִׂירוֹת וְהַשְּׁפַע' הַנִּמְשָׁךְ עַל־יָדֵיהֶם, הִיא גַם כֵּן כְּפוֹלָה, בְּבַחֲיַנֵּת 'שְׁפַע־כְּפוֹלָה' הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת 'עֲשִׂירוֹת הַנ"ל, כַּנ"ל.

כִּי הָעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ כְּפִי הַתּוֹרָה וְכו'. כְּמוֹ־כֵן ה'שְׁפַע־כְּפוֹלָה' הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת

הָעֲשִׂירוֹת הַגְּדוֹל' שְׁצָרִיכִים לְהַתְּבַוְּנֹת' הַנ"ל, הוּא נִמְשָׁךְ גַם כֵּן מִן ה'תּוֹרָה הַכְּפוֹלָה' - בְּבַחֲיַנֵּת 'מִשְׁנֵה תּוֹרָה', בְּבַחֲיַנֵּת (איוב יא, ט): "כִּי כַפְלִים לְתוֹשִׁיָּה".

הִינֵנוּ: בְּבַחֲיַנֵּת 'חֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה כְּפוֹלָה, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יָדַי ה'בְּעַלְיִתְשׁוּבָה, שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ עַל־יָדַי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם־קַדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁעַל־יָדֵיהֶם נִתְהַפְּכוּ הָעֹנֹת, לְתּוֹרָה וְלְזָכוֹת כַּנ"ל, שֶׁעַל־יָדֵיהֶם גַם הַשְּׁפַע כְּפוֹלָה, וְנִמְשָׁךְ 'עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל' הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת (דְּבָרִים ח, ט): "לֹא תִחַסֵּר כָּל בְּוָה, כַּנ"ל.

"אֶחָד עָשׂוּר יוֹם מִחֹרֵב דְּרָךְ הָרַ שְׁעִיר עֵד קָדֵשׁ בְּרַנֵּעַ. וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בַּעֲשִׂי־תִי עָשׂוּר חֲדָשׁ בְּאֶחָד לְחֲדָשׁ דְּבַר מֹשֶׁה וְגו'. אַחֲרֵי הַפְּתוּ אֶת סִיחָן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחִשְׁבוֹן, וְאֶת עֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּעִשְׂתָּרַת בְּאֲדָרְעִי. בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאֹמְרוֹ" (דְּבָרִים א, בִּגְדִיָּה)

טו.

(חֲיִי־מוֹהַר"ן מַג)

נִמְצָא לְעִיל בְּפִסּוּק (דְּבָרִים א, א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה".

טז.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, עֶרְלָה ג, הִזו - עַל־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב ח, 'תִּקְעוּ תוֹכְחָה')

'שְׁבָט' הוּא הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂי־עֲשָׂרָה, וְאִז "הוֹאִיל מֹשֶׁה בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים א, ג): "וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בַּעֲשִׂי־תִי עָשׂוּר חֲדָשׁ בְּאֶחָד לְחֲדָשׁ, הוֹאִיל מֹשֶׁה בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה" וְכו'.

כִּי מֹשֶׁה אָמַר אִז תּוֹכְחָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־שֶׁכְּתוּב שָׁם (שָׁם פְּסוּק א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים

אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל, וַפָּרַשׁ רַשׁ"י: "שֵׁהֶם דְּבָרֵי תוֹכְחָה, כִּי הַזְּמִיר שָׁם כָּל הָעֲוֹנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֵׁהֶם בְּמִדְבָּר בְּעֶרְבָה" וכו'.

וּבְשִׁמּוֹשָׁה הוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, הִיָּה מְעוֹרָר אֶת הַקּוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֹּן, שְׁעַל־יַד־יִזָּה כָּל הָעֲוֹנוֹת מְעַלִּין רִיח־טוֹב, שְׁעַל־יַד־יִזָּה דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ, כִּי זֶהוּ בַחֲנִינָה תוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה, כַּמְבָאָר שָׁם בַּמֶּאמָר הַנ"ל.

וְעַתָּה מַה יָּפָה אָף נָעִים ה'סְמִיכוֹת' שֶׁנִּסְמָךְ ה'תוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה, ל'מִלְחָמַת עוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (פְּסוּקִים א"ד): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְכוּ', אַחֲרֵי הִפְתּוּ אֶת סִיחֵן וְכוּ' וְאֵת עוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן וְכוּ'".

כִּי מִלְחָמַת עוֹג, הוּא עַל־יַד־הַקּוֹל הַנ"ל, שְׁעַל־יַד־דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲנִינָה ה'תוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה, כַּמְבָאָר שָׁם הֵיטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל, שֶׁכָּל עֲנִינֵי מֶאמָר הַנ"ל, כָּלוּל ב'מִלְחָמַת עוֹג' שֶׁהַכְּנִיעוּ מֹשֶׁה, עֵינ־שָׁם.

וְעַל־כֵּן לֹא הָיָה מֹשֶׁה יָכֹל לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהַכְּנִיעַ וְהִרְגַּ אֶת עוֹג - שָׁאז זָכָה ל'קוֹל הַנ"ל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֹּן, שְׁעַל־יַד־יִזָּה דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַזְמִיר עוֹנוֹת שְׁלָהֶם, בַּחֲנִינָה: "בְּמִדְבָּר בְּעֶרְבָה" וְכוּ'. כִּי עַל־יַד־הַקּוֹל הַנ"ל, נִתְתַקְּנִין כָּל הָעֲוֹנוֹת, וּמְעַלִּין רִיח־טוֹב.

וְזֶהוּ: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה וְכוּ', בְּמִדְבָּר וְכוּ'" - הִינּוּ: תוֹכְחָה' - "אַחֲרֵי הִפְתּוּ וְכוּ', וְאֵת עוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן". כִּי עַל־יַד־יִזָּה דִּיקָא הִיָּה יָכֹל לְהוֹכִיחַם, כִּי

עַל־יַד־יִזָּה מִלְחָמַת עוֹג' זָכָה ל'קוֹל הַנ"ל, שְׁעַל־יַד־יִזָּה אֶפְלוּ כָּל הָעֲוֹנוֹת מְעַלִּין רִיח־טוֹב בַּנ"ל, שְׁעַל־יַד־יִזָּה דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ בַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וַיְהִי וְכוּ' בַעֲשֵׂתִי עָשָׂר חֹדֶשׁ וְכוּ'" - דְּהִינּוּ: 'בְּשִׁבְט'. כִּי מִלְחָמַת עוֹג, דְּהִינּוּ: לְהַכְנִיעַ הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא שְׁיִנְקָה מִה'דַּעַת' וְכוּ', לָזֶה צְרִיכִין תְּפִלָּה־בְּבַחֲנִינָה דִין שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שְׁעַל־יַד־יִזָּה מוֹצִיאִין כָּל הַחַיּוֹת מִהַקְּלָפָה, וְנַעֲשִׂין צְרִימִים, שְׁעַל־יַד־יִזָּה זוֹכִינַן ל'קוֹל הַנ"ל, שְׁעַל־יַד־זְדוּלִים כָּל ה'רִיחֹת'.

וְזֶה בַּחֲנִינָה 'אַחַד־עָשָׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת', שְׁעַל־יַד־מְבָרְרִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוֹשָׁה מִן הַקְּלָפוֹת. כִּי 'בְּרוּר הַקְּדוֹשָׁה מִן הַקְּלָפוֹת' עַל־יַד־'אַחַד־עָשָׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת' - זֶה בַּחֲנִינָה הַנ"ל, מַה שְׁמוֹצִיאִין הַחַיּוֹת מִן הַקְּלָפָה עַל־יַד־ה'תְּפִלָּה־בְּבַחֲנִינָה דִין שֶׁל הַבַּעַל־בַּח'.

כִּי ה'קְדוֹשָׁה' הוּא לְעוֹלָם בְּבַחֲנִינָה 'עֲשָׂרָה', כִּי "אֵין דְּבַר שֶׁבִקְדוֹשָׁה בְּפָחוֹת מִעֲשָׂרָה" (בְּרִכוֹת כ"א:), אֲבָל 'חַיּוֹת הַקְּלָפוֹת' הוּא בְּבַחֲנִינָה 'עֲשֵׂתִי־עֲשָׂרָה', כִּידוּעַ, שְׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה "אַחַד־עָשָׂר אֲלוֹפֵי עֵשׂוֹן" (בְּרֵאשִׁית לו'), בַּחֲנִינָה "עֲשֵׂתִי־עָשָׂר יְרִיעוֹת עֵזִים" וְכוּ' (שְׁמוֹת כו, ז; לו, יד), כַּמְבָאָר (סְפָר־הַלְקוּטִים, פְּרָשַׁת הַאֲזִינוּ).

וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה 'אַחַד־עָשָׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת' - הִינּוּ: כִּי מִחֲמַת שְׁעַל־יַד־הַקְּטָרֶת הָיוּ צְרִיכִין לְבָרַר הַקְּדוֹשָׁה מִעֲמֻקֵּי הַקְּלָפוֹת, עַל־כֵּן הָיָה בְּהַקְּטָרֶת, 'אַחַד־עָשָׂר סְמָנִים' דִּיקָא, כִּדִּי לְהַכְנִיעַ וּלְהַמְתִּיק הַדִּין בְּשִׁרְשׁוֹ.

הִינּוּ: שֶׁה'קְלָפוֹת' שֵׁהֶם בַּחֲנִינָה 'תְּקוּד־הַדִּינִים', שְׁיִנְקָתָם וְחַיּוֹתָם בְּבַחֲנִינָה

עשתי-עשרה, הם נכנעים בשרשם דיקא, דהינו: על-ידי אחד-עשר סמני הקטרת'.

שזהו בחינת תפלה-בבחינת-דין, שנדמה להם שהיא שלהם, כי הם בחינת דינים, ועל-ידי-זה דיקא מוציאין מהם חיותם וכו'.

כמו-כן מקרבין דיקא אחד-עשר סמני הקטרת', שזהו בחינת דינים, כי ה'דינים' שהם אחיזת הקלפות יונקים מבחינת אחד-עשר'.

אבל כח הקטרת גדול בל-כך - שדיקא על-ידי-זה, על-ידי אחד-עשר סמני הקטרת', מוציאין מהם חיותם, בבחינת ה'תפלה-בבחינת-דין, שעל-ידי דיקא מוציאין החיות מהקלפות, כנ"ל.

נמצא: ש'אחד-עשר סמני הקטרת', זה בחינת תפלה בבחינת דין, שעל-ידי-זה זוכין ל'ריח-טוב', שהוא 'מזונא-דנשמטא', שהוא תקון חטא עץ הדעת טוב ורע' (בראשית ב, ט"ז).

ועל-כן אז "בעשתי עשר חדש, הואיל משה באר את התורה, אחרי הכתו" וכו' - כי אז היא עקר התקון של מלחמת עוג, שהוא על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין' כנ"ל, שהוא בחינת אחד-עשר סמני הקטרת', ואז הסטרא-אחרא מקיאה כל הקדשה וכל הדעת שבלעה.

ואזי זוכה ה'צדיק-האמת' בחינת משה, לדעת גדול, דהינו: התגלות-התורה, ועל-ידי-זה יכול להוכיח את ישראל כנ"ל.

ועל-כן אז הוכיח משה את ישראל, ואז "הואיל באר את התורה" וכו' -

כי כל-זה נעשה על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין, שהוא בחינת מלחמת עוג, בחינת אחד-עשר סמני הקטרת', בחינת "עשתי עשר חדש", שאז ראשה-שנה לאילנות, שהוא תקון פגם עץ-הדעת וכו', כנ"ל [ע"ד שם בפנים בענין ראשה-שנה לאילנות' בחדש שבט דיקא, והוא תקון חטא עץ-הדעת].

וזהו בחינת מה שהתחיל משה בתוכחתו (שם פסוק ב): "אחד עשר יום מהרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע". כי עקר ה'תוכחה', הוא על-ידי בחינת אחד-עשר, שהוא בחינת ה'תפלה-בבחינת-דין, שמשם יניקת הקלפות, שהם בחינת אחד-עשר, שעל-ידי-זה דיקא מכניעין אותם, כי עומדת ב'בית-הבליעה' שלו וכו', כנ"ל.

וזהו בחינת: "אחד-עשר יום מהרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע".

הינו: כשרוצין לחרב מדור הקלפות, שאז צריכין לעבר ולילך "דרך הר שעיר", כדי להוציא החיות משם.

על-כן צריכין לזה בחינת "אחד-עשר יום" - דהינו: בחינת אחד-עשר סמני הקטרת', שהוא בחינת תפלה-בבחינת-דין, שהיא עומדת בבית-הבליעה שלו.

ואזי הסטרא-אחרא צריך להוציא ולהקיא כל הקדשה שבלע, עד שמקיא גם עצמות חיותו ממש.

וזהו: "עד קדש ברנע" - שמכרח לנענע ולהוציא כל הקדשה לבר.

וזהו: "ברנע" - לשון הקאות, שמוציא ביחה וניעה לבר ולחוץ, הינו: שהסטרא-אחרא נותן הקאות, ומוציא ומקיא לחוץ כל הקדשות שבלע, שזה

נעשה על-ידי ה'תפלה בבחינת-דין, שהוא בחינת "אחד עשר יום", בחינת 'אחד-עשר ספני הקטרת', בחינת "עשתי-עשר חדש", כנ"ל.

יותר ה'רוח-חיים' הנ"ל, בחינת "פי שנים" הנ"ל - פי יש להם פח יותר לקבלו, על-ידי רבוי הכלים הקדושים של כל אחד.

"ויברך אתכם כאשר דבר לכם" (דברים א, יא)

"ראה נתתי לפניכם את הארץ וגו', לתת להם ולזרעם אחריהם" (דברים א, ח)

יט.

(ח"א לד, ג-ד)

יז.

(לקוטי-הלכות, השלמה מכתב-יד - נדפס בסוף חלק ח)

"ברית - מרובה ליסוד, אשר הוי"ה שלו בנקוד מלאפוס" (בכל ספרי קבלה, ומובא ב'שערי-ציון' שער תקון-הנפש).

"ראה נתתי לפניכם את הארץ וכו', לתת להם ולזרעם אחריהם" (דברים א, ח) - ראשי-תבות 'אלו"ל'. [זה ענין 'ארץ-ישראל' שהוא 'תקון-הברית' השיך לחדש אלול, עירושם].

פי ה'מלאפוס' הוא האותיות 'מלא פוס' - להורות: ש'כלי השפע', הינו ה'פה' של ה'צדיק', הוא 'מלא' מאלקות של השם-יתברך.

"ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם" (דברים א, יא)

פי לכאורה קשה, למה אנו צריכין לתפלה, והשם-יתברך יודע מחשבות?!

אבל מחמת שהדבור הוא 'כלי השפע', שבהם מקבלין השפע, כמו שכתוב (דברים א, יא): "ויברך אתכם כאשר דבר לכם" - הינו: לפי הדבור פן השפע.

יח.

(לקוטי-הלכות, הכשר-בלים ד, מ)

אם ה'דבור' הינו ה'כלי-השפע', הוא בשלמות ובמלואה, אזי יכולין לקבל בהם רב שפע.

ה'רוח-ה'לעלא' גבה מאד. ועל-פן צריכין הרבה תלמידים, שיוכלו להמשיך ה'רוח-חיים', בחינת 'פי-שנים' מרובם, וכמו שאמרו רז"ל (אבות פ"א מ"א): "והעמידו תלמידים הרבה".

וה'דבורים של הצדיק, בודאי הוא בשלמות ובמלואה, לכן יכול להמשיך השפע לישראל.

וזהו בחינת מעלת רבוי בני ישראל שהשם-יתברך והצדיקים מברכים בזה כמה פעמים, כמו שכתוב: "ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם" (תהלים קטו, יג): "יברך יראי ה'" וכו'. וכתוב (שם פסוק יד): "יוסף ה' עליכם ועל בניכם".

ועל-ידי-זה נקרא בחינת 'מלא פוס' - להורות: שה'פה' שלו ב'מלואה' וב'שלמות'.

וכל אחד ואחד מישראל, יש בו בחינת "צדיק מושל" (שמואל-ב כג, ג), שהוא

פי כל מה שמתרבין בני-ישראל הכשרים הנלוים אל הצדיק-האמת - מקבלין

בְּחִינַת 'מֵלֵא פּוֹם', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה ס, כא):
"וְעַמּוֹד בְּלֵם צְדִיקִים".

וְזֶהוּ פְּרוּשׁ (תהלים קיד, ב): **"יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו" - הֵינּוּ: "מִי מוֹשֵׁל בִּי, צְדִיק" (מועד-קטן טז: על פסוק "צדיק מושל" הנ"ל), כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דָּבָר יָקָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נִקְדָּה', מֵה שְׁאִין בַּחֲבֵרוֹ וְכוּ'.**

שֶׁה'שִׁפְע' הוּא לְפִי ה'הֲרַחַבַת הַפֶּה', וְלְפִי 'כְּלֵי הַדְּבוּר', כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ.

[קצור-לקוטי-מוהר"ן אות ב-ג: הצדיק הוא שומר בריתו כראוי, ו'ברית מרובה ליסוד, אשר הוי"ה שלו בנקוד מלאפוס", שהוא אותיות 'מלא פום'. להורות: כי 'פיו' של הצדיק, הוא 'מלא' מאלקות של השם-יתברך, ו'דבוריו' בודאי הם 'בשלמות ובמלואם'. ועל-כן יכול להמשיך השפע לישראל, כמו שכתוב: "ויברך אתכם כאשר דבר לכם" - היינו: לפי ה'דבור' בן ה'שפע', כי אין די ב'מחשבה' לבד.

ואף-על-פי שהקדוש-ברוך-הוא יודע מחשבות, צריכין להתפלל ב'פה מלא' דיקא, כי ה'דבור' הוא 'כלי-השפע' ואם הם בשלמות ובמלואם אזי יכולין לקבל בהם רוב שפע. ועל-כן צריכין להתפלל על כל מה שחסר לאדם בגשמיות וברוחניות, ב'דבור פה' דיקא - בדי שעל-ידי זה ימשיך ה'שפע'.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת: "צְדִיק מוֹשֵׁל", בְּחִינַת 'מֵלֵא פּוֹם', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְעַמּוֹד בְּלֵם צְדִיקִים" - כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דָּבָר יָקָר שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה מֵה שְׁאִין בַּחֲבֵרוֹ].

"איכה אשא לבדי, טרחכם ומשאכם וריבכם"
 (דברים א, יב)

ו'משאכם' - מלמד שהיו אפיקורסין.
 (רש"י: ספרי דברים יב)
 אלו זכיתם, הייתם קוראים בתורה (דברים א, יב):
 "איכה אשא לבדי". ועכשו שלא זכיתם, הרי אתם קוראים (איכה א, א): "איכה ישבה בדד".
 (איכה-רבה, פתיחתא יא)

"איכה ישבה". שלשה נתנבאו בלשון 'איכה', 'משה' 'ישעיה' ו'ירמיה'. 'משה' אמר (דברים א, יב): "איכה אשא לבדי" וגו'. 'ישעיה' אמר (ישעיה א, כא): "איכה היתה לזונה". 'ירמיה' אמר (איכה א, א): "איכה ישבה בדד".

אמר רבי לוי: משל למטרונה שהיו לה שלשה שושבינין, אחד ראה אותה בשלונתה, ואחד ראה אותה בפחזותה, ואחד ראה אותה בגנולה. כך: 'משה' ראה את ישראל בכבודם ושלותם, ואמר: "איכה אשא לבדי טרחכם". 'ישעיה' ראה אותם בפחזותם, ואמר: "איכה היתה לזונה". 'ירמיה' ראה אותם בגנולה, ואמר: "איכה ישבה".
 (איכה-רבה א, א)

ג.

(טיחות-הר"ן לז)

'אפיקורסות' נקראת 'משא', כמו שכתב רש"י על "משאכם" (דברים א, יב): "מלמד שהיו בהם אפיקורסים" (ספרי דברים יב).

על-כן פשנוסע להצדיק, הוא משליך מעליו משוי גדולה - כי מאחר שנוסע, כבר יש לו אמונה, שהוא הפך האפיקורסות.

כא.

(לקוטי-הלכות, דינים ה, ה - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, תקעו אמונה)

עקר 'אריכת-הגלות', על-ידי 'פגם-המשפט', שעל-ידי-זה נמשך ביותר 'פגם-הברית' שקשה מאד לתקן, פמוכן בהתורה הנ"ל, וכמו שכתוב (עמוס ה, ז): "ההפכים ללענה משפט", וכתוב (מיכה ג, יא): "ראשיה בשחד ישפטו" וכו', וכן בהרבה פסוקים.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (איכה-רבה א, א): [שלשה נתנבאו בלשון 'איכה'] ש'משה' אמר (דברים א, יב): "איכה אשא לבדי" וכו'. 'ישעיה' אמר (ישעיה א, כא): "איכה היתה לזונה" וכו'. ו'ירמיה' אמר (איכה א, א): "איכה ישבה" וכו'.

יְדֵי 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר
'תְּקוּן־הַבְּרִית', וְכֵן ל'.

נב.

(לקוטי־הלכות, גזיקין ה, ו - על־פי
לקוטי־מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

עַל־יְדֵי 'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט', נִפְגַּם ה'אֱמוּנָה'
וְכוּ'. וְכֵל ה'אֲרִיכוֹת־הַגְּלוּת' שֶׁל
עֲכָשׁוּ מִשָּׁם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (עמוס ה, ז):
"הַהֲפָכִים לְלַעֲנָה מִשְׁפָּט" וְכוּ', וְכְמוֹ שְׁכָתוּב
בִּישְׁעִיה (א, כג) ב'הַפְּטַרְתָּ חֲזוֹן': "יְתוֹם לֹא
יִשְׁפֹּטוּ" וְכוּ'.

זֶה עֵקֶר ה'קִינּוֹת שֶׁל אִיכָה' - כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (אִיכָה־רַבָּה א, א): [שְׁלֹשָׁה
נִתְנַבְּאוּ בְּלִשׁוֹן 'אִיכָה'] ש'מִשָּׁה' אָמַר (דְּבָרִים א, יב):
"אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי", ו'יִשְׁעִיה' אָמַר (ישעיה א,
כא): "אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה" וְכוּ', ו'יִרְמְיָה'
אָמַר (אִיכָה א, א): "אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד" וְכוּ' -
כִּי הַכֹּל אַחַד וְתַלְוֵי זֶה בְּזֶה.

כִּי 'מִשָּׁה' אָמַר: "אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי",
לְעַנְיָן 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט' - לֹאמַר: שְׁגַם
עָלָיו קָשָׁה לְהַשְׁלִים בְּשִׁלְמוֹת 'תְּקוּן־
הַמִּשְׁפָּט', כְּמוֹ שְׁכָתוּב שָׁם: "אִיכָה אִשָּׁא
לְבַדִּי, טְרַחַכְּם וּמִשְׁאַכְּם וְרִיבְכֶם", לְעַנְיָן
ה'מִשְׁפָּט'.

ו'יִשְׁעִיה' רָאָה אוֹתָהּ בַּפְּחֲזוֹתָהּ, אָמַר:
"אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה" - עַל
שֶׁכָּבַר פְּגַמוֹ הַרְבֵּה ב'מִשְׁפָּט', כְּמוֹ שְׁכָתוּב
שָׁם (ישעיה א, כא): "קָרִיָה נְאֻמָּה מְלֹאֲתֵי
מִשְׁפָּט" וְכוּ'.

וְזֶהוּ (שָׁם): "קָרִיָה נְאֻמָּה מְלֹאֲתֵי
מִשְׁפָּט" - כִּי 'תְּקוּן־הָאֱמוּנָה' עַל־יְדֵי
'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט', כֵּן ל'.

וְזֶהוּ: "אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה" - כִּי עַל־יְדֵי
'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט' נִמְשָׁךְ זְנוּת וְנֹאזָף'.

כִּי 'מִשָּׁה' אָמַר: "אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי
טְרַחַכְּם" וְכוּ', לְעַנְיָן 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט' -
שְׁגַם עָלָיו קָשָׁה וְכָבֵד זֶה הַדָּבָר מְאֹד, לְבָרַר
הַמִּשְׁפָּט, שְׁעַל־זֶה אָמַר: "אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי,
טְרַחַכְּם וּמִשְׁאַכְּם וְרִיבְכֶם, הִבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים"
וְכוּ' - שְׁפַלְזָה מְדַבֵּר לְעַנְיָן 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט'.
כִּי מִשָּׁה רָאָה כְּמָה קָשָׁה וְכָבֵד 'תְּקוּן־
הַמִּשְׁפָּט', עַל־כֵּן אָמַר שְׁגַם הוּא אֵינוֹ
יָכוֹל לְבָרְרוֹ בְּעִצְמוֹ. וְעַל־זֶה אָמַר: "אִיכָה
אִשָּׁא לְבַדִּי" וְכוּ', וְכֵן ל' - כִּי קָשָׁה מְאֹד
לְדוֹן בִּיחִידֵי וְכֵן ל'.

וְאַחֲרֵי־כֵן ב'דוֹרוֹ שֶׁל יִשְׁעִיה', נִתְקַלְקַל
ה'מִשְׁפָּט' מְאֹד, וְעַל זֶה צָעַק:
"אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קָרִיָה נְאֻמָּה, מְלֹאֲתֵי
מִשְׁפָּט" וְכוּ' [צַדִּיק יִלִּין בָּהּ וְעַתָּה מְרֻצָּחִים].

כִּי עֵקֶר הַקְּלָקוּל שְׁנַעֲשִׂית "לְזוֹנָה", בְּחִינַת
'פְּגַם־הַבְּרִית', הוּא עַל־יְדֵי 'קְלָקוּל־
הַמִּשְׁפָּט', עַל־יְדֵי שְׁבַת־חֻלָּה הִיְתָה "מְלֹאֲתֵי
מִשְׁפָּט" וְכוּ', וְעַתָּה מְרֻצָּחִים, דְּהֵינּוּ:
'קְלָקוּל־הַמִּשְׁפָּט' - כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא וְכוּ'
(עֵינן בְּפָגַם).

וְעַל־יְדֵי־זֶה הִתְגַּבְּרָה הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא, עַד
שֶׁנִּחְרַב הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל
זֶה צָעַק יִרְמְיָה: "אִיכָה יִשְׁבָּה" וְכוּ' - כִּי
עֵקֶר הַחֲרָבָן בָּא עַל־יְדֵי 'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט',
שֶׁהוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית', שֶׁקָּשָׁה לְתַקֵּן מְאֹד
מְאֹד.

וְעֵקֶר הַתְּקוּן נִגְמַר רַק עַל־יְדֵי 'מִשְׁיַח'
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ישעיה יא, ד): "וְשִׁפְט
בְּצַדִּיק דְּלִים וְכוּ', יִשְׁפֹּט עֲנִי עִם" וְכוּ'. וְכֵן
בְּהַרְבֵּה פְּסוּקִים שֶׁמְדַבֵּר מֵעֵצֶם 'תְּקוּן־
הַמִּשְׁפָּט' שִׁיחֵיה עַל־יְדֵי 'מִשְׁיַח'.

וְאִז יִתְקַיֵּם (שָׁם א, כז): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט
תִּפְדָּה" - כִּי עֵקֶר הַנְּאֻלָּה תִּהְיֶיה עַל־

"ואצוה את שפטיכם וגו', ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו" (דברים א. טז)
- עניני ד'ינים' ו'תקון-המשפט' -

נג.

(ח"א ב. ג' ד-ה)

"משפט, הוא עמודא-דאמצעותא" (תקוני-זהר יז): - הינו: שקולע עם כלי-זינו אל המקום הצריך, ואינו מטה לימין, ולא לשמאל, אלא לאמצע. וזה בחינת (תהלים קיב, ה): **"יכלכל דבריו במשפט"**.

ועל-ידי מה זוכה לבחינת משפט? - על-ידי 'צדקה' - שעל-ידי 'צדקה' אוחזין במדת ה'משפט', כמו שכתוב (דברים לג, כא): **"צדקת ה' עשה ומשפטיו"**, וכמו שכתוב (תהלים צט, ד): **"משפט וצדקה ביעקב וכו'."**

כי 'צדקה' הוא על-ידי 'משפט', כמו שכתוב (שם עה, ח): "אלקים שפט, זה ישפיל וזה ירים", "שפוריש לזה, ומעשיר לזה" (שמות רבא לא, ג).

וכשנותן 'צדקה' - הוא בבחינת "זה ישפיל" - שמחסר ממונו; ובבחינת "זה ירים" - שמעשיר לעני. נמצא: שאוחז על-ידי-זה במדת 'משפט'.

ועקר של ה'מחשבות-זרות', הם על-ידי 'קלקול-המשפט'.

כי 'משפט' הוא בחינת 'עיניו', כמו שכתוב (בראשית יד, ז): "ויבאו אל עין משפט";

ועל-ידי 'קלקול משפט', בא קלקול ל'עיניו', כמו שכתוב (דברים טז, יט): "כי השחד יעור עיני חכמים" - זה בחינת 'מחשבות-זרות' שבתפלה, שהם "עניני דמכסין על עיניו" (זהר פנחס רנב), כמו שכתוב (איכה ג, מד): **"ספותה בענין לך וכו'."**

ו'ירמיה' ראה אותה בחרבנה, ואמר: "איכה ישבה בדד" וכו' - כי עקר החרבן היה על-ידי-זה, על-ידי 'פגם-המשפט', שעל-ידי-זה נופלין 'אהבות-הנפולין', ונמשך 'תאות-נאות' וכו', כמו שמשבאר שם (בהתורה ח"ב ה), שעל-ידי-זה חוזר ונתקלקל כל התקונים הנ"ל, שעקרום ה'אמונה'.

ועל-כן מסים שם: שעקר הגאלה תלויה ב'תקון-המשפט', כמו שכתוב (ישעיה שם, כז): "ציון במשפט תפדה" וכו'.

וזהו: "ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה" - כי עקר התקון על-ידי 'בעלי-צדקה האמתיים', שזוכין לתן צדקה למקום הצריך, לצדיקי-אמת והנלוים אליהם וכו' - שעל-ידי-זה עקר 'תקון-האמונה'.

ועל-כן 'פגם-המשפט' עצום מאד, ועל-ידי-זה כל החרבן - כי כשפוגם ב'משפט' ומטה ה'דין, ומחזיק ידי העושה עול, שמכחש בעמיתו, ועושק ממונו ופרנסתו של חברו שלא כדין, נמצא: שהוא פוגם בממון ופרנסת ישראל, שבשרשו הוא קדוש מאד, וכל ה'אמונה' נמשך על-ידי-זה.

והדין המעות את הדין, פוגם בזה הרבה - כי בודאי על-ידי 'ממון של אסור' שלוקח אחד מחברו שלא כדין, בודאי על-ידי ממון כזה, אין ממשיכין 'אמונה'. אדרבא, על-ידי ממון כזה, נפגמת ה'אמונה' מאד.

ועל-כן באמת אמרו רז"ל (במדבר רבא ט, ב): "המכחש בעמיתו, נחשב כעובד עבודה-זרה"'. ועל-כן 'פגם-המשפט' עצום מאד, כי על-ידי-זה עקר 'פגם-האמונה', כנ"ל.

וּלְעֵתִיד שִׁיתְקַן בְּחִינַת מְשַׁפֵּט, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כז): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפֵּט תִפְדָּה" - אָזִי יִתְעַבֵּר "עֲנַנִּין דְּמִכְסִּין עַל עֵינָא", כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן".

נד.

(ח"ב ה, יא-יב)

עַל-יְדֵי 'עוֹוֹת-הַמְּשַׁפֵּט' - נוֹפְלִין בְּחִינַת 'אֱהָבוֹת' מִן ה'מְרֻכְבָּה'.

כִּי "כְּסֹאוֹת לְמִשְׁפֵּט" (תהלים קכב, ה), בְּחִינַת ה'מְרֻכְבָּה', שָׁם הוּא בְּחִינַת 'אֱהָבָה קְדוּשָׁה', בְּבִחִינַת (שיר-הַשִּׁירִים ג, י): "מְרֻכְבוֹ אֲרַגְמֹן, תּוֹכוֹ רְצוּף אֱהָבָה".

וּכְשֶׁנִּפְגָּם ה'מְרֻכְבָּה' עַל-יְדֵי "עוֹוֹת הַדִּין" (אבות פ"ה מ"ח), נוֹפְלִים מִשָּׁם 'אֱהָבוֹת-נְפוּלוֹת', וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא חֲסוֹן-שְׁלוֹם 'פְּגַם-הַבְּרִית'.

וְ'עוֹוֹת-הַמְּשַׁפֵּט' - נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'תְּפִלִּין רְעִים'. כִּי ה'תְּפִלִּין מַחִין, נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי שְׁמַעְלִין ה'לְחוֹת וְשִׁמְנוּנֵי הַגּוֹף', מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" (ויקרא טו, ג) לְבִחִינַת 'חוֹתֵם דְּקִדְשָׁה', בְּחִינַת 'תְּפִלִּין מַחִין'.

וַיֵּשׁ 'לְחוֹת' שְׁצָרִיכִין לְצֵאתָ, בְּבִחִינַת 'טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל', וְכַשְׁמַעְלִין בְּחִינַת אֵלוֹ ה'שִׁמְנוּנֵי הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" אֶל ה'מַח' - אָזִי נִתְעַרֵב פְּסָלָת בְּהַמַּחִין וְהַתְּפִלִּין, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'קְלָקוּל-הַמְּשַׁפֵּט' וְכוּ'.

וְזֶהוּ (חֲבִקוּק א, ד): "עַל-בֶּן יֵצֵא מְשַׁפֵּט מְעַקֵּל" - הֵינּוּ 'קְלָקוּל הַמְּשַׁפֵּט'. כִּי ה'מְשַׁפֵּט' עַל-יְדֵי ה'מַח', כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּשִׁלְמוֹה (מְלָכִים-א ג, כח): "כִּי רָאוּ כִּי חָכְמַת אֱלֹקִים בְּקִרְבוֹ לַעֲשׂוֹת מְשַׁפֵּט". וְעַל-בֶּן כְּשֶׁנִּפְגָּם ה'מַח', נִתְקַלְקַל ה'מְשַׁפֵּט'.

וְזֶה 'מְעַקֵּל', אוֹתִיּוֹת 'עַמְלֵ"ק', שְׁעַל-יְדוֹ בָּא ה'טְמֵאָה הַנִּלְכָּד, בְּבִחִינַת (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָה בְּדַרְדָּר".

וְהַתְקוּן: עַל-יְדֵי 'קִשּׁוֹר הַמְרֻכְבָּה', בְּחִינַת: "מְרֻכְבוֹ אֲרַגְמֹן", שֶׁהֵם דְּפֹאֵל וְגַבְרִיאֵל וְכוּ', שֶׁהֵם 'מְלֹאכֵי הַמְרֻכְבָּה' שְׁצָרִיךְ לְקַשְׂרֵם, לְתַקֵּן 'פְּגַם-הַמְרֻכְבָּה' שְׁמִשָּׁם בְּאִין ה'אֱהָבוֹת-הַנְּפוּלוֹת'.

נה.

(ספֶר-הַמִּדּוֹת, עֲנַנֵּי דְיָנִים וּמְשַׁפֵּט)

[א] כְּשֶׁתֵּהָא נִזְהַר מ'שִׁנְאוֹת-הַנֶּסֶךְ' - אָזִי כְּשִׁיחִיָּה לָךְ אִיזְהוּ מְשַׁפֵּט עִם אֲלֵם שְׂאִינוֹ רוֹצֵה לְפַשֵּׁר עִמָּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְפַּשֵּׁר עִמָּךְ (אֱהָבָה ח"א ט).

[ב] אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, בָּא עַל-יְדֵי "חֵק וּמְשַׁפֵּט" (שְׁמוֹת טו, כה). (אֲכִילָה ח"ב יד).

[ג] עַל-יְדֵי ה'דְיָנִים' וְה'מְלַמְדִים' שְׂאִינָם טוֹבִים, גַּם 'שׁוֹחֲטִים' - עַל-יְדֵי-זֶה הַשׁוֹנְאִים אוֹכְלִים פְּרִנְסָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (גְּנֻבָה וְגֻזְלָה ט).

[ד] כָּל דִּין שֶׁדִּין אֵמֶת - דִּינָיו אֵינָם בְּטָלִים, וְנִתְקַיֵּם אֲפֹלוֹ שְׁלֹא בְּרִצּוֹן בְּעַל־יְדֵי-הַדְיָנִים (דִּין א).

[ה] עַל-יְדֵי שֶׁהַדִּין-תּוֹרָה הוֹלֵךְ וְנִתְמַעֵט - עַל-יְדֵי-זֶה הַפְּרִנְסָה נִתְמַעֵטָת, וְכֵן לְהַפְּדָה (דִּין ב).

[ו] עַל-יְדֵי הַעֲמַדַת דְיָנִים שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים' - בָּאִים הַרְהוּרֵי עֲבוֹד-הַזָּרָה (דִּין ג; הַרְהוּרִים ח"ב ז).

[ז] עַל-יְדֵי חֲתוּן עִם תְּלִמִיד-חֶכֶם - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַנִּים דְיָנִים כְּשָׂרִים' (דִּין ד; חֲתוּן ח"ב ד).

[ח] עַל-יְדֵי דְיָנִים כְּשָׂרִים' - הַתּוֹרָה חֲבִיבָה בְּעוֹלָם (דִּין ה).

[ט] עַל-יְדֵי הַבְּזִיוּנוֹת שְׁמִבְזִין אֶת ה'דְיָנִים' - הַתְּבוּאָה-נִשְׁתַּלַּח בָּהּ מֵאֶרֶץ (דִּין ו).

[י] עַל-יְדֵי הַבְּזִיוּנוֹת שְׁמִבְזִין דְיָנֵי יִשְׂרָאֵל' - עַל-יְדֵי-זֶה הֵיכָר הוּא בְּעוֹלָם (דִּין ז).

הַרְחֵמֵם, וּבִוְדָאי הוּא מְקִיִּם בְּנוֹ (אבות פ"א מ"ד): "הוֹי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף־זְכוּת".

פי הוא יתברך יודע מקום כל אחד ואחד, פי כל המקומות הם אצלו יתברך, פי "הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו", כנ"ל. ועל-כֵּן פֶּן הוּא יתברך יָכוֹל לַעֲשׂוֹת 'ראש־השָׁנָה', שֶׁהוּא 'יוֹם־הַדִּין' - פי הוא מְקִיִּם: "אל תדין את חברך, עד שתגיע למקומו", פי "הוא מקומו של עולם", כנ"ל.

נז.

(ח"ב, ה, יא)

בְּרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה - אִזְ הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין וּמִשְׁפָּט, "פי המִשְׁפָּט 'לְאֻלְקִים הוּא'" (דברים א, יז), וְעַל־יַד־יָזָה מוֹצִיאִין כָּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַסְּטֵרָא־אֲחָרָא שְׂיִנְק מַדְעַת וּמִתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְזָה בְּחִינַת (תהלים פא, ה): "פי חק לישראל הוא, מִשְׁפָּט 'לְאֻלְקִי' יַעֲקֹב". "חק לְשָׁנָא דְּמִזְזָנָא" (ביצה טז).

הִינּוּ: שְׂמוֹצִיאִין כָּל הַמְּזוֹן וְהַחַיּוֹת מִהַסְּטֵרָא־אֲחָרָא, פי הוא מְכַרְח לְהוֹצִיא וּלְהַקִּיא הַכֹּל, עַל־יַד־יָדֵי בְּחִינַת "מִשְׁפָּט 'לְאֻלְקִי' יַעֲקֹב", הִינּוּ: עַל־יַד־יָדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּבַחֲיַנַּת דִּין וּמִשְׁפָּט - שְׁעַל־יַד־יָזָה הוּא מְקִיא כָּל הַקִּדְשָׁה שֶׁבָּלַע מִן הַדְּעַת וּמִתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

"וּבְדָבַר הַזֶּה אֵינְכֶם מְאֲמִינִם בֵּה" (דברים א, לב)

נח.

(לקוטי־הלכות, שו"מ־שְׁכָר ד, ט)

וְזָה שְׁקוֹרִין 'פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים' קִדְּם תְּשַׁעֲה־בָּאָב, פי כָּל 'פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים' מְדַבֶּרֶת

[יא] כְּשֵׁאיִזְהוּ רְשָׁע נִתְגַּדֵּל, אִזִּי קָשָׁה לְחַדֵּשׁ אִיזְהוּ סְבָרָה בְּפוֹסְקִים. גַּם דְּבָרֵי הַדִּינִים אֵינָם נִשְׁמָעִים בְּאִזְנֵי הַבַּעֲלֵי־דִינִים (דִּין ח; הַתְּנַשְׁאוֹת ח"ב ז; חֲדוּשֵׁי־דָאוֹרִיתָא ח"ב יד).

[יב] הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמְּסִים וְאֶרְנוֹנִיּוֹת - הוּא עַל־יַד־יָדֵי הַדִּינִים' (דִּין ט).

[יג] עַל־יַד־יָדֵי הַעֲמֻדַת 'דִּינִים כְּשָׂרִים' - נִתְבַּטַּל הַצָּרוֹת (הַמְתַּקְתֵּי־דִין יח).

[יד] הַפְּשָׁרָה' (שְׁלַח־עֲרוּךְ חֲשׁוֹן־מִשְׁפָּט יב, ב) - הִיא 'מִשְׁפָּט' שֶׁיֵּשׁ בּוֹ 'צְדָקָה' (צְדָקָה יא).

"פי המִשְׁפָּט לְאֻלְקִים הוּא" (דברים א, יז)

נו.

(ח"ב א, יד)

כְּשֵׁאָדָם יוֹשֵׁב לְדַבֵּר בְּחִבְרוֹ - זֶה בְּחִינַת 'ראש־השָׁנָה', שֶׁהוּא 'יוֹמָא־דְּדִינָא', שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְדָן אֶת חִבְרוֹ.

וְצָרִיךְ לָזַהַר מְזָה מְאֹד, וּלְהַסְתַּפֵּל עַל עַצְמוֹ הַיֵּטֵב: "אם הוּא רָאוּי לָזָה לְשִׁפְט אֶת חִבְרוֹ"?

"פי המִשְׁפָּט לְאֻלְקִים הוּא" (דברים א, יז) - פי רַק 'הוּא יתברך לְבַדּוֹ' רָאוּי לְשִׁפְט אֶת הָאָדָם.

כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (אבות פ"ב מ"ד): "אל תדין אֶת חִבְרָךְ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקְוָמוֹ" - וּמִי הוּא שְׂיִכּוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ לְמִקְוָם חִבְרוֹ, פִּי־אִם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, "שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה סח, ט), וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלוֹ יתברך.

וְעַל־כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יתברך יָכוֹל לְדוֹן אֶת הָאָדָם, פי הוּא יתברך 'בַּעֲלֵ־

מִהַדְרֵךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - כַּמְבָּאָר שֶׁשׁ הֵיטֵב:
שָׁפֵל תּוֹכַחָה שֶׁל מֹשֶׁה שָׁם הוּא, עַל שֶׁפָּגְמוּ
יִשְׂרָאֵל בְּהַדְרֵךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, עַל שֶׁלֹּא הָיוּ
חֲזָקִים בְּאִמּוּנָתָם.

כְּמוֹ שֶׁמִּתְחִיל שֶׁשׁ (דְּבָרִים א, ב): "אֶחָד עָשָׂר
יּוֹם מִחֶרֶב דֶּרֶךְ הַר שִׁעִיר עַד קִדְשׁ
בְּרִנְעִי". וְכֵן שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם: "אֵין לָךְ דֶּרֶךְ
קֶצֶר" וְכוּ', וְכֵן הָיְתָה שְׂכִינָה מִתְּלַבֵּטָת
בְּשִׁבְלֵכֶם, לְמַהֵר בִּיאֲתֶכֶם לְאַרְצֵי וְכוּ'.

וְכֵן הוֹלֵךְ בְּכָל דְּבָרֵי תּוֹכַחָתוֹ, בְּכָל הַסְּדָרָא
כְּלָה, שְׁמוּכִיחַ אוֹתָם: עַל שֶׁגָּרְמוּ עֲכוּב
בְּהַדְרֵךְ לָבֵא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהִכְרַחוּ
לְהַתְמַהֵמָה שֶׁשׁ אַרְבָּעִים שָׁנָה.

וְכַל־זֶה עַל־יְדֵי חֲטָא הָעָגֵל וְהַמְּרַגְלִים
שֶׁפָּגְמוּ בְּאִמּוּנָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב
(דְּבָרִים א, לב): "וַיִּבְדָּבֵר הַזֶּה אֵינְכֶם מֵאֱמִינִם
בַּה" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר תַּקּוּן הַדֶּרֶךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - הוּא
'אִמּוּנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת "כַּח מַעֲשִׂיו"
הַנ"ל, דְּהֵינּוּ: שְׁמֵאֱמִינִים שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרָא
הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית
בְּרָא" וְכוּ', "וַיִּבְרָצוּנִי נָתַנָּה לָהֶם וַיִּבְרָצוּנִי"
וְכוּ' (רַש"י שָׁם). וְהֵם פָּגְמוּ בְּזֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה
גָּרְמוּ לָהֶם עֲכוּב כָּל־כֶּךָ.

וְזֶה גָּרַם לָנוּ כָּל הַחֲרָבֹנוֹת, 'חֲרָבֵן בֵּית
רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי' - כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ כַּח
לְהַסְטָרָא־אֲחָרָא לְהַתְעוֹרֵר בְּכָל־פְּעַם לְגַרֵּשׁ
אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי
שְׂאוּמְרִים לָהֶם עֲדִין: "לִסְטִים אַתֶּם
שֶׁכִּבְשִׁתֶּם אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל" - מֵאַחַר שֶׁיִּשְׂרָאֵל
בְּעֶצְמָן פָּגְמוּ בְּאִמּוּנָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה פָּגְמוּ
בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קי"א, ו): "כַּח מַעֲשִׂיו הִגִּיד
לְעַמּוֹ" וְכוּ', וְכַנ"ל.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין זֹאת 'קִדְשׁ תִּשְׁעָה־בָּאָב' - כִּי
עַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר הַגְּלוּת וְהַחֲרָבֵן,
כַּנ"ל.

וְאַחֲרֵי־כֵן קוֹרִין 'וְאַתְחַנֵּן' בְּשִׁבְת־נַחְמוּ -
כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹצֵר־מִתְנַת־
חַנּוּם' שֶׁהַמְשִׁיךְ מֹשֶׁה רִבְּנוּ בְּרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו
שֶׁהַתְּפִלָּה לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

"וַנִּסֵּב אֶת הַר שִׁעִיר יָמִים רַבִּים. אַתֶּם עַבְדִּים
בְּגִבּוֹל אַחֲיֵיכֶם בְּנֵי עִשׂוֹ וְגו'. אַל תִּתְגַּדּוּ בָּם, כִּי
לֹא אַתֶּן לָכֶם מֵאַרְצָם עַד מִדְרֹךְ כַּף רָגֶל"
(דְּבָרִים ב, אֲדֹחָה)

נט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מְצֻרְנוֹת ד, הִזְחָח־ט)

וְעַל־כֵּן "רָצָה מֹשֶׁה לְעֵבֶר דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֲדוּם"
(בַּמִּדְבָּר כ, יד) - כִּי רָצָה לְבַטֵּל עֵקֶר
הַמְּצַר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא 'אֲדוּם', שֶׁהַקְּלָפָה שָׁלוֹ
קָשָׁה מְכֻלָּם. וְרָאָה, שֶׁעֵקֶר 'חֲרָבֵן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'
וְאֵרִיכַת־הַגְּלוּת' יִהְיֶה עַל־יְדוֹ, וְרָצָה לְבַטֵּלוֹ.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִזְהִירוֹ (דְּבָרִים ב, ה): "כִּי
לֹא אַתֶּן לָךְ מֵאַרְצוֹ, עַד מִדְרֹךְ כַּף
רָגֶל".

וְכַל־זֶה גָּרְמוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹנוֹתֵיהֶם - עַל־
יְדֵי שֶׁחָלְקוּ כַּמָּה פְּעָמִים עַל מֹשֶׁה
וְאַחֲרָיו בְּמִרְגְּלִים וְכוּ', וְאָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר יד, ד):
"נָתַנָּה רֵאשׁ" וְכוּ', וּפָגְמוּ בְּה'רֵאשִׁי־בֵּית'.

וּמֵאֵז נִגְזַר עֲלֵיהֶם "בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת בְּלִיל
תִּשְׁעָה־בָּאָב" (תַּעֲנִית כט. סוּטָה לה.
סִנְהֶדְרִין קד): - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה לֹא הָיָה לָהֶם כַּח
לְכַבֵּשׁ 'מְצַר אֲדוּם', שֶׁאֵז הָיָה מִתְּבַטֵּלָת
הַקְּלָפָה לְגַמְרֵי.

וְכֵן שֶׁפִּרְשׁ רַש"י בְּפִרְשֵׁת דְּבָרִים עַל
פְּסוּק (דְּבָרִים ב, א): "וַנִּסֵּב וַנִּסְעֵ"

הַמְדַבְּרָה" - "אֵלֹהֵי לֹא הָטְאוּ, הָיוּ עוֹבְרִים
דֶּרֶךְ הַר שְׁעִיר לְכַנֵּס לְאֶרֶץ" וכו'.

וְכַן פִּרְשׁ רַש"י מְקַדֵּם עַל פְּסוּק (שם א, מ):
"פָּנּוּ לָכֶם", שֶׁנֶּאֱמַר בְּעֵינֵי הַטָּא-
הַמְרַגְלִים, כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּפִרְשָׁה, וְגַם שֶׁם
פִּרְשׁ רַש"י: "אֲמַרְתִּי לְהַעֲבִיר אֶתְכֶם דֶּרֶךְ
רֹחַב אֶרֶץ אֲדוֹם לְצַד צְפוֹן לְכַנֵּס לְאֶרֶץ,
קִלְקַלְתֶּם וַיִּגְרַמְתֶּם לָכֶם עֲבוּב".

כִּי הָעֵקֶר: לְבַטֵּל מְצַרֵי-הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא
מְצַר אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. אֲבָל מַחֲמַת
חֲטָאִיהֶם, לֹא יָכֹלוּ לְכַבֵּשׁ וּלְבַטֵּל עֵקֶר הַמְצַר
שֶׁהוּא אֲדוֹם, רַק נִכְנְסוּ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַל-
יְדֵי שֶׁכָּבְשׁוּ הַמְצַרִּים שֶׁל סִיחוֹן וְעוֹג, וְגַם
זֶה בְּגִדּוֹל עֵצִים כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וְעַל-כֵּן קוֹרֵין פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים תְּמִיד,
בְּשִׁבְת־חֲזוֹן סְמוּךְ לְתִשְׁעָה-
בָּאֵב - כִּי כָּל פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים מְדַבֵּר: מַה
שֶׁגִּרְמוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם לְסַבֵּב גְּבוּלֵי אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יָכֹלוּ לְכַנֵּס בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר דֶּרֶךְ
אֶרֶץ אֲדוֹם לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְכַל-זֶה - מַחֲמַת שֶׁבְּעוֹנוֹתֵיהֶם נִתְּנוּ כַח
לְעֵקֶר הַמְצַרִּים שֶׁל אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֲדוֹם וְעַמּוֹן וּמוֹאָב, וְלֹא
יָכֹלוּ לְכַבֵּשׁ אֵלֹהֵי הַמְצַרִּים.

רַק הַצָּרְכוֹ לְסַבֵּב הַרְבֵּה, עַד שֶׁבָּאוּ מִמְזֻרַח
לְאֶרֶץ סִיחוֹן, וְשָׁם כָּבְשׁוּ הַמְצַר בְּגִדּוֹל
כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

עֵינֵי בְּפִרְשֶׁת-דְּבָרִים, שֶׁכָּל הַפִּרְשָׁה מְדַבֵּר
מִזֶּה, כִּי מִתְחִיל (דְּבָרִים א, ב): "אֶחָד
עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר שְׁעִיר" וכו', וּמְדַבֵּר
מֵעֵינֵי זֶה שֶׁסָּבְבוּ גְבוּלֵי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-
יְדֵי שֶׁחֲטָאוּ בְּמַרְגְּלִים, וְאָמְרוּ "נִתְּנָה רֵאשׁ"
וְכו'. וּמְדַבֵּר מִזֶּה בְּכָל הַסֵּדֶר, כָּל מַה שֶׁעָבַר
בְּזֶה, עַד שֶׁבָּאוּ לְאֶרֶץ סִיחוֹן וְעוֹג וְכַבְּשׁוּם.

וְכַל-זֶה גַּם ה'רָבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ! - כִּי אִם
לֹא הָיוּ חוֹטְאִים, וְהָיוּ כּוֹבְשִׁים
הַמְצַר שֶׁל אֲדוֹם וְעַמּוֹן וּמוֹאָב, לֹא הָיָה
נִחְרַב הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ!

עַל-כֵּן קוֹרֵין פִּרְשָׁה זֹאת בְּשִׁבְת־חֲזוֹן
סְמוּךְ לְתִשְׁעָה-בָּאֵב - כִּי עֵקֶר
הַחֲרָבֵן הָיָה: עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא כָּבְשׁוּ וְלֹא הִכְנִיעוּ
אֵלֹהֵי הַמְצַרִּים, בְּבַחֲיִנַת (אִיכָּה א, ג): "כָּל רִדְפֶיהָ
הִשְׁיִגוּהָ בֵּין הַמְצַרִּים", כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל גְּבוּלֵי
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - כִּי מַחֲמַת עוֹנוֹת
יִשְׂרָאֵל, לֹא יָכֹלוּ לְגַמֵּר בְּחִייהֶם לְכַבֵּשׁ אֵלֹהֵי
הַמְצַרִּים.

אֲבָל "גְּדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר
מִבְּחִייהֶם" (חֲלִילֵי ז:), וְסוּף כָּל סוּף
יִכְבְּשׁוּ כָּל אֵלֹהֵי הַמְצַרִּים, עַל-יְדֵי שֶׁהֵם נִגְזְזוּ
שָׁם.

וְעַל-כֵּן דִּקְדָּקָה הַתּוֹרָה וּבִבְרָרָה בְּמִיתַת
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן - שֶׁהָיוּ בְּגִבּוֹל אֶרֶץ
אֲדוֹם וּבְאֶרֶץ מוֹאָב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִיתַת
אַהֲרֹן (בַּמִּדְבָּר כ, כג): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל
אַהֲרֹן בְּהַר הָהָר עַל גְּבוּל אֶרֶץ אֲדוֹם וְכו',
יֵאֱסֹף אַהֲרֹן" וכו'. וְכֵן בְּמֹשֶׁה כְּתִיב (דְּבָרִים לד,
ו): "וַיִּקְבַּר אֹתוֹ בְּנִיַּא בְּאֶרֶץ מוֹאָב".

כִּי עֵקֶר גְּנִיזְתָּם שָׁם הָיָה: מַחֲמַת שֶׁהֵם
מְצַרֵי הַקִּדְשָׁה, כִּי עוֹמְדִים עַל גְּבוּל
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שָׁזָה עֵקֶר הַמְלַחְמָה, לְכַבֵּשׁ
הַמְצַרִּים הַקָּשִׁים כַּנ"ל.

עַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנִקְבְּרוּ שָׁם -
כְּדֵי שֶׁבְּגִדּוֹל כַּחֵם יִכְבְּשׁוּ גַם מְצַרִּים
אֵלֹהֵי, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְכַנֵּס לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
וּלְכַבְּשָׁה לָנוּ לְעוֹלָם, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

וְאֵז יִתְקַיֵּם (זְכַרְיָה יד, ד): "וְעָמְדוּ רִגְלֵינוּ בַּיּוֹם
הַהוּא" וכו'. וְאֵז נִכְבְּשׁ תַּחַת רִגְלֵינוּ אֶת

"עשו הוא אדם" (בראשית לו, א-ח), שהוא עקר המצר של הקדשה שנאמר עליו (דברים ב, ה): "כי לא אתן לך מארצו ירשה, עד מדרך בה רגל", ודרשו רז"ל (רש"י שם; תנחומא ישן): "עד יום דריסת הרגל שיתקיים ועמדו רגליו וכו'" (זכריה יד, ד).

הינו: עד שיתתקנו הרגליו, על-ידי שימשיכו הארת ה'צדיק יסוד עולם', הארת הראש-בית, עד הרגליו וכו'.
- [ועין-שם עוד בפנים השיף לזה לענין 'תשעה-באב'].

"רב לכם סב את ההר הזה פנו לכם צפנה"
(דברים ב, ג)

ל

(התורה "רב לכם" - בהוספות מכתב-יד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

ה'גדלות' מפיל האדם ומשפילו בגשמיות וברוחניות. כי אם הוא דבוק בהשם-יתברך ובאמונתו, אזי אינו יכול לשלוט עליו שום דין, ולא יהיה לו שום נפילה.

כי מי יוכל ליגע בו באשר הוא קרוב אל המלך, ובאיזה מקום "אשר הוא חונה, שם הר אלקים" (שמות יח, ה), וממשלת הקדוש-ברוך-הוא עליו.

אבל אם נופל מאמונה - הינו שנפל בגדלות, ואז מבדל מהקדוש-ברוך-הוא, ואז כל הדינין שורין עליו.

ואיתא בזהר-הקדוש: "כד ברי-נש נפיל מאמונה, כדין כל דינין מתנוצצין ומתלהטין ביה". כי הם תמיד מצפים מתי יפל מאמונה, כי אז בא לידי כפירה.

וכבר נודע: ש'ההר' נקרא 'אמונה'. כי 'ההר' נקרא 'ירושלים', כמו שכתוב (דברים ג, כה): "ההר הטוב הזה והלבנון", ופרש רש"י: "ההר הטוב, זה ירושלים". ו'ירושלים' נקרא 'אמונה', כמו שכתוב (ישעיה א, כא-כו): "קריה נאמנה".

ועל-כן כשנפל מאמונה הנקרא 'ירושלים', ובא לידי 'כפירה' - זה נקרא 'מחריבי-ירושלים', וכמו שכתוב (ירמיה ה, א): "שוטטו בחוצות ירושלים ובקשו איש אמונה".

אם-כן כשנפל מה'אמונה', נקרא 'מחריבי-ירושלים', מחמת הפרדתו מהשם-יתברך, ובאים ישראל בגלות וכו'.

כי האמונה האמתית, אם הוא באמת - אינו יכול לפול מהאמונה.

כי האמונה היא למטה, וכשהיא בשלמותה, אזי נשפעים ממנה כל ההשפעות והברכות, וכל הדינין מתבטלין.

אבל כשנופל מה'אמונה', ובא לידי 'כפירה' - נקרא 'מחריבי-ירושלים', וכל הדינין שורין עליו.

ובמה יוכל לתקן זאת? - על-ידי 'בינה', דהינו 'התבוננות' בגדלות הבורא יתברך, בהיותו מתבונן בבקר, שהחזיר לו במדת טובו, את נשמתו הנמסרת תמיד בכל יום, אזי נופל עליו היראה ופחד משמו הגדול יתברך, ואז נתרחה ונתרבה האמונה.

ואז אינו יכול לפול ולבא לידי 'גדלות', כי אז נתרבה ונתרחבה האמונה הקדושה הנקרא 'ירושלים'. ואז על-ידי ה'התבוננות' הזה, נעשה מ'מחריבי-ירושלים', בנין-ירושלים.

'שבת', בחינת 'עולם-הבא', דהינו
'התבוננות'. ואז יהיה נקרא 'בנין-ירושלים',
אמן ואמן.

"לא חסרת דבר" (דברים ב, ז)

לא.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ו -
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, 'ראיתי מנורת זהב')

ראו בכל הנפלאות שעשה להם במדבר,
שהספיק להם כל צרכם 'אכילה
ושתיה ומלבושים', שהם 'באר וענן ומן'
וכו' - שה'צדיק' שהוא 'משה', משלים
להם כל ה'חסרונות', כמו שכתוב (דברים ב,
ז): "לא חסרת דבר".

וזאת הבחינה נקרא 'עולם-הבא', כי
'לעתיד-לבא' אז יהיה דעה שלמה.
'ועולם-הבא' נקרא 'שבת'. וגם ב'שבת'
נפתחין 'שערי בינה' - להתבונן האדם
בעצמו היכן המקום אשר הוא עומד.

כי בחול - משקע בטרדות, ואינו יכול
להתבונן היטב הדק. אבל אם יש לו
בחינת 'שבת', בחינת 'התבוננות', שיתבונן
בעצמו היכן הוא עומד - אזי אינו נופל
בגדלות.

וזה (דברים ב, ג): "רב לכם סב את ה'הר" -
דהינו: ה'גדלות' שבכם הסובב את
ה'אמונה' הנקרא 'הר' כנ"ל. ובשביל-זה
שורין דינן עליכם.

ומה תקנתו: "פנו לכם צפנה" (שם) -
הינו: שתפנו לכם אל 'לבבכם',
בחינת "צפונה", דבר ה'צפון', בחינת

הַפְּטֵרַת שַׁבַּת חֲזוֹן

וּבְשִׁמְחֶלֶק אֶת הַד' לְעֶצְמוֹ, וּמִמְשִׁיךְ
לְעֶצְמוֹ חַיִּית מִמְּנָה, אֲזִי
נַעֲשִׂית לוֹ 'שְׁלֹא-בְסֹדֵר'. 'דְּוִי' - מִיִּי"ד'
נַעֲשֶׂה 'דְּוִי'. וְזֶה (יִשְׁעִיָּה א, ה): "וְכָל לֵבָב
דְּוִי".

כִּי פִשְׁהוּלְךָ לְאָדָם 'שְׁלֹא-בְסֹדֵר', זֶה לוֹ
'מַחֲלַת לֵב', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (מִשְׁלֵי יג, יב):
"תּוֹחֲלַת מִמְשָׁכָה" וְכוּ'. וּכְשֵׁרוּאָה אָדָם
בְּעֶצְמוֹ שְׁהוּלְךָ לוֹ 'שְׁלֹא-בְסֹדֵר', יַעֲשֶׂה
תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל עֶצְמוֹ וְכוּ'.

"חֲזוֹן יִשְׁעִיָּהוּ" (יִשְׁעִיָּה א, א)

א.

(ח"א ג)

לְכֹךְ נִקְרָא ה'מַנְגֵּן': 'חֲזוֹן', מִלְּשׁוֹן "חֲזוֹן"
- הִנְנוּ: לְשׁוֹן 'נְבוּאָה' - כִּי לֹא־קָח
הַנְּגִינָה מֵאַתֵּר דְּנְבִיאִים יִנְקִין.

"נִזְרוּ אַחֲזֹר" (יִשְׁעִיָּה א, ד)

ב.

(ח"א קח)

כָּל ה'נְפִילוֹת בָּאִין מִחֲמַת 'קְלִקוּל'
הַאֲמוּנָה, וּכְשֵׁנְתִקְלֶקֶל ה'אֲמוּנָה,
נִמְצָא מִחֲזִיר פָּנָיו מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה א, ד): "נִזְרוּ אַחֲזֹר". וְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ גַּם-בֵּן מִסְתִּיר פָּנָיו מִמְּנֹה, נִמְצָא הוּא
'אַחֲזֹר בְּאַחֲזֹר'. וְצָרִיךְ לְהִבְיֵא עַל זֶה 'עוֹלָה'
וְכוּ'.

ג.

"וְכָל לֵבָב דְּוִי" (יִשְׁעִיָּה א, ה)

ג.

(ח"ב פב)

בְּחִינַת 'בְּסֹדֵר' נִקְרָא 'יִוֵּד'. ש'מְלִכּוֹת'
הַנִּקְרָא 'דְּל"ת', לִית לָהּ מִגְרָמָה
כְּלוּם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמְשִׁיךְ לָהּ חַיִּית
ה'חֲכָמָה', הַנִּקְרָא 'יִוֵּד'. וְזֶה: 'יִוֵּד וְיִוֵּד דְּל"ת'.

"חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנָא נַפְשִׁי" (יִשְׁעִיָּה א, יד)

ד.

(ח"י מוה"ר"ן פד)

קָדָם 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' תַּקֵּם-ט, הִבִּיא לוֹ
הַשׁוֹחֵט מִטְּעַפְלִיק 'כְּפֵסָא נַפְלָאָה'.
וְסִמּוּךְ לָזֶה סִפָּר: שָׁרָאָה בְּמִרְאָה אוֹ בַחֲלוּם:
שְׁהִבִיאוֹ לוֹ 'כְּפֵסָא' וְכוּ', וְשָׁמַעְתִּי שְׁהוּלְךָ וְכָא
'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' וְכוּ'.

וּבִאתִי לְה'כְּפֵסָא, וְרֵאשִׁיתִי שָׁם 'רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה', 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' מִמֶּש. וְכֵן
'יוֹם-כְּפֹר', 'יוֹם-כְּפֹר' מִמֶּש. וְכֵן
'סְכוּת', 'סְכוּת' מִמֶּש.

גַּם שָׁמַעְתִּי: שְׁהִיוּ צוֹעֲקִים: "חֲדָשִׁיכֶם
וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנָא נַפְשִׁי" (יִשְׁעִיָּה א, יד),
מָה לָּכֶם לָדוֹן אֶת הָעוֹלָם, 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה'
בְּעֶצְמוֹ יִשְׁפֹּט, וְכוּ'.

"יְדִיכֶם דְּמִים מְלֹאוֹ" (ישעיה א, טו)

ה.

(ח"א נב, ב)

מ"חותם" נעשה "נדת", בבחינת (ישעיה א, טו): "יְדִיכֶם דְּמִים מְלֹאוֹ", כי י"ד במלואו (פצה: יו"ד דל"ת), הוא מספר נד"ת, הינו: "עבודת-אלילים שמשמאה פנדה" (שבת פב).

"אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" (ישעיה א, יח)

ז.

(ח"א כט, ה)

ה"לשון של זהורית" (שבת פ"ט מ"ג; יומא פ"ד מ"ב) - מלבין עוונותיהן והדמים של שס"ה גידין, בבחינת (ישעיה א, יח): "אם יאדימו כתולע, כצמר יהיו".

"קרִיה נאמנה מלאתי משפט" (ישעיה א, כא)

ח.

(ח"א נט, ב)

וזהו בחינת (ישעיה א, כא): "קרִיה נאמנה מלאתי משפט". "קרִיה" - זה בחינת ירושלים עיר-הקדש, שמלביש את ה'משפט'.

"למדו היטב, דרשו משפט, אשרו חמוץ" (ישעיה א, יז)

(ישעיה א, יז)

ו.

(ח"א סט)

דע: שהגזל את חברו ממון, בזה הוא גזל ממונו בנים וכו'.

"צדק ילין בה" (ישעיה א, כא)

ט.

(ח"ב ז, יא)

"צדק ילין בה" (ישעיה א, כא). ופרש רש"י: "תמיד של שחר היה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים היה מכפר על עברות של יום".

וזה שכתוב (ישעיה א, יז): "למדו היטב, דרשו משפט, אשרו חמוץ" - שהפסוק מזהיר לעשות משפט ולחזק את הנגזל, להציל עשוק מיד עושקו, כדי להציל נפש בניו ובנותיו.

וזה: "למדו היטב" וכו', - שמה שתעשו משפט, ותצילו גזול מיד גוזלו, על-ידי-זה תעשו טובה להבנים, שהם בחינת 'למודי ה', כמה שכתוב (שם נד, יג): "וכל בניו למודי ה'".

וזה: "למדו היטב" - שההטבה תהיה להבנים, שהם בחינת 'למודי השם'.

כי ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב"א; כו, יט), לפי גדל רוחניותם ודקותם, אין יכולין לשא עליהם המשא של עוון אפלו יום אחד, על-כן אנו צריכין את ה'בית-המקדש' שיכפר עלינו בכל-יום. ומעת אשר חרב בית-מקדשנו, אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדנו.

"כִּסְפֵךְ הָיָה לְסִיגִים, סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם"

(ישעיה א, כב)

"כִּסְפֵךְ הָיָה לְסִיגִים" - שְׁהִיו עוֹשִׂין מַעוֹת נְחוֹשִׁת, וּמְצַפִּין אוֹתָן בְּכֶסֶף, לְהוֹנוֹת בָּהֶם. "סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם" - מְשִׁקִּים שְׁלָכְם מְעַרְבִים בְּמַיִם, כְּדֹאִתָּא בְּפִסְיִקְתָּא. (רש"י)

"כִּסְפֵךְ הָיָה לְסִיגִים סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם". בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְשִׁתְּמִשִּׁין בְּמַטְבְּעוֹת שֶׁל כֶּסֶף, וְכִיּוֹן שֶׁרָבוּ הִרְמִיין [הִרְמַאִין]. הִתְחִילוּ שְׁיָהוּ מְשִׁתְּמִשִּׁין בְּמַטְבְּעוֹת שֶׁל נְחוֹשֶׁת מְחַפִּים כֶּסֶף. וְהָיָה חֵד מְנַהוֹן אֲזִיל לְגַבֵּי צוֹרְפָא [צוֹרֶף כֶּסֶף]. וְהָיָה שָׁמַע קְלִיָּה [הַצּוֹרֶף שָׁמַע קוֹלוֹ שְׁמַגִּיעַ]. אָמַר לְבַר בִּיתְיָה [אָמַר הַצּוֹרֶף לְבַנֵּי-בֵיתוֹ]: אֲזִיל אֲנַחֵשׁ לִיָּה [אֲתָן לוֹ מַעוֹת שֶׁל נְחוֹשֶׁת מְצַפִּין כֶּסֶף]. אוֹף אִיהוּ הָיָה אֲזִיל לְמַזְבֵּן חֵד קָסִיט דְחָמַר מִן גּוֹ קְפִילָא [גַּם הַצּוֹרֶף בְּעֲצָמוֹ הֵלֵךְ לְקַנּוֹת נוֹד יַיִן מִמָּקוֹם שְׁמוֹכְרִים שֶׁם יַיִן]. וְשָׁמַע קְלִיָּה [הַמוֹכֵר אָמַר לְבַנֵּי-בֵיתוֹ]: שְׁמַגִּיעַ. אָמַר לְבַר בִּיתְיָה [הַמוֹכֵר אָמַר לְבַנֵּי-בֵיתוֹ]: הַמְהִיל לִיָּה [מְזוּג וְעַרְבָב לִיָּה אֶת הַיַּיִן בְּמַיִם]. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב: "כִּסְפֵךְ הָיָה לְסִיגִים" - לְמַה? - "סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם". (פִּסְיִקְתָּא דְרַב־פְּהֵנָא טו, ח - מוּכָא גַם בְּ"לְקוּט' פֶּאן)

"עִיר הַצֶּדֶק קָרְיָה נְאֻמָּנָה"

(ישעיה א, כו)

י.א.

(ח"א כב, ח"י-בסוף)

עַל-יְדֵי שְׁמִשְׁמֵשׁ הַגּוֹף לְהַנְשָׂמָה בַּעֲשִׂית מַצּוֹת מְעִשִׂוֹת, נַעֲשֶׂה הַגּוֹף בְּחִינַת 'בָּשָׂר' לְהַנְשָׂמָה.

וְאָז: "וְלִירוּשָׁלַם מְבַשֵּׂר אֶתְּךָ" (ישעיה מא, כז), מ'בָּשָׂר הַנְּמוֹל' נִשְׁלָם 'ירוּשָׁלַם', שֶׁהִיא "קָרְיָה נְאֻמָּנָה" (שם א, כו).

הַיְנוּ: שְׁזוֹכִין לְבּוֹא לְאַמוּנָה, שֶׁהִיא 'כְּלָלִיּוֹת-הַקְּדוּשָׁה' שְׁמַקְבְּלִין מְצַדִּיקֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים - שְׁאִי-אֶפְשָׂר לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִין 'עֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא', 'עֲזוֹת הַגּוֹף'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁלָמָה, בְּחִינַת: "ירוּשָׁלַם קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

וְעַקֵּר 'בְּנֵי-הָאַמוּנָה', בְּחִינַת "ירוּשָׁלַם קָרְיָה נְאֻמָּנָה", זוֹכִין עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יְרָאָה', בְּחִינַת 'מְאֹמֵר הַשָּׁלָם'.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאת ה'אַמוּנָה': 'ירוּשָׁלַם', שֶׁהוּא "יְרָאָה שְׁלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה נז, י) - כִּי עַקֵּר 'בְּנֵינָה', עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'יְרָאָה', בְּחִינַת 'מְאֹמֵר הַשָּׁלָם'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּבֵא-קָמָא נט. נט): "אֲלַעְזָר זַעֲרָא הָיָה סַיִם מְסַאנָא אַכְמָא. אָמְרוּ לָהּ: מָה עֲבַדְתָּ. אָמַר: קָא מְתַאבְּלִינָא עַל יְרוּשָׁלַם" - כִּי הָיָה מְתַאבְּל עַל "ירוּשָׁלַם קָרְיָה נְאֻמָּנָה", הַיְנוּ: עַל 'קְלָקוּל-הָאַמוּנָה'.

וְעַל-כֵּן: "סַיִם מְסַאנָא אַכְמָא" - לְהוֹרוֹת: שְׁנַת-קַלְקַל 'חֹתֶם-הַרְגָלִין',

י.

(ח"י-מוהר"ן תנח)

שְׁמַעְתִּי 'דְּבַרֵי צַחוֹת' בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר: "מַיּוֹם שֶׁכָּבַשׁ הַקִּיּוֹ"ה [הַקִּיּוֹר-יְרוּס-הוֹדוּ] מְרוּסָא אֶת הַמְּדִינָה - נַעֲשֶׂה ה'מַעוֹת' וְה'כֶּסֶף' 'סִיג', וְה'מְשָׁקָה' 'פְּאֻנְש' [מִי-פְּרוֹת אוֹ דְּבַשׁ מְעַרְב בְּמַיִם]. "כִּסְפֵךְ הָיָה לְסִיגִים, סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם" (ישעיה א, כב), וְהִבֵּן.

[סְפַר-הַמִּדּוֹת, גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה י: "מִי שֶׁמְעַרֵב מְשָׁקִיו בְּמַיִם, גְּנֵבִים בָּאִים עֲלָיו" (בְּמִרְאֵי-מְקוֹמוֹת שֶׁל הַרֵב מְטַשְׁעֵהוּרִין ז"ל: "סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם וְגו' וְחִבְרֵי גְּנֵבִים וְגו'". ישעיה א, כב-כג), וּב'מְמוֹן' סז: "מְזוֹנוֹת שֶׁל אָדָם נִתְמַעֵט, כְּשֶׁמְעַרֵב מַיִם בְּמְשָׁקִיו". (בְּמִרְאֵי-מְקוֹמוֹת הַנ"ל: "סְבָאךָ מְהוּל בְּמַיִם". ישעיה א, כב - וְעַנְוֵשׁם בְּאוֹת סוֹ הַקֶּדֶם וּבְמִרְאֵי-מְקוֹמוֹת הַנ"ל)].

וַנַּעֲשֶׂה מִ"חֹתָם", דָּם "נָדִית" (ויקרא יב, ב). וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'קַלְקוּלֵי-הָאֱמוּנָה', 'קַלְקוּל חֹתָם הַיְדִין' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקַל מִמִּילָא 'חֹתָם הַרְגָלִין', כִּי עָקַר הוּא הָאֱמוּנָה'.

"אָמְרוּ לָהּ: מִי חָשִׁיב אֶת לְאִתָּא בּוֹלִי וְכוּ"? - הִינּוּ: שְׁחַשְׁדוּהוּ שִׁישׁ לוֹ גְדָלוֹת, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵיךָ נִתְקַלְקְלוּ הַרְגָלִין וְכוּ'.

יב.

(ח"א לה, ה-ז)

עָקַר הַמַּחִין שְׁמַקְבְּלִין עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה, אִין מְקַבְּלִין אֶלָּא מ'אֹרֶה-הַפְּנִים, דְּרַךְ הָאֱמוּנָה, הַנִּקְרָאת מְלָכוֹת, בְּחִינַת 'ירוּשָׁלַיִם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית יד, יח): "וּמַלְכֵי צָדֵק מְלֻדְּ שָׁלֵם", וְתַרְגוּמוֹ: "מְלָכָא דִירוּשָׁלַם".

וְהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כו): "עִיר הַצְּדָק קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

וְהִיא בְּחִינַת 'פְּשֻׁטָא אֹרִיתָא' וְכוּ'.

וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִים 'שְׂכָלוֹ', נִשְׁמָתוֹ, בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה, הִינּוּ 'פְּשֻׁטָא אֹרִיתָא', הִינּוּ 'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן' - אַזִּי צְרִיךְ לְשַׁמֵּר הָאֱמוּנָה, שְׁלָא יִינְקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים.

כִּי הִיא שׁוֹכֶנֶת בְּתוֹךְ הַחִיצוֹנִים, בְּחִינַת (יחזקאל ה, ה): "זֹאת יְרוּשָׁלַם שְׁמִתִּיהָ בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם וְסָבִיבוֹתֶיהָ אַרְצוֹת". ו'ירוּשָׁלַיִם' הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "קָרְיָה נְאֻמָּנָה", וְהוּא 'פְּשֻׁטָא אֹרִיתָא' וְכוּ'.

יג.

(ח"א רפ)

עָקַר בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת מִן הַקְּלָפוֹת, הוּא עַל-יְדֵי אֱמוּנָה. כִּי דְרַךְ הָאֱמוּנָה, לְשַׁכֵּן תְּמִיד אֶצֶל אֵלּוּ הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת.

בְּבְחִינוֹת (יחזקאל ה, ה): "זֹאת יְרוּשָׁלַם בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם שְׁמִתִּיהָ וְסָבִיבוֹתֶיהָ אַרְצוֹת". 'ירוּשָׁלַיִם' הִיא "קָרְיָה נְאֻמָּנָה" (ישעיה א, כא-כו), בְּחִינַת אֱמוּנָה - הִיא "שׁוֹכֶנֶת בְּתוֹךְ הַגּוֹיִים וְסָבִיבוֹתֶיהָ" וְכוּ' - כִּי 'הִיא' בִּינֵיהֶם תְּמִיד כַּנֶּ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵלּוּ הַנִּיצוּצוֹת שְׁנַפְלוּ - הֵם נִדְבָקִים וְנִתְאַחֲזִין סָבִיבוֹת הָאֱמוּנָה, וְהִיא מַעֲלָה אוֹתָם מִשָּׁם.

וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת "מִשְׁאֵל-וּמִתָּן בְּאֱמוּנָה" (שבת לא, א), שְׁעַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה, מַעֲלִין הַנִּיצוּצוֹת כַּנֶּ"ל - שְׁזֶה עָקַר בְּחִינַת 'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן', לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת'.

יד.

(לקוטי-מוהר"ן, התורה "רב לָכֵם" - בהוספות מכתב-יד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

'ירוּשָׁלַיִם' נִקְרָא אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כא-כו): "קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

"צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה" (ישעיה א, כז)

טו.

(ח"א ב, ה)

לְעֵתִיד שְׁיִתְקַן בְּחִינַת 'מִשְׁפַּט', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כז): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה" - אַזִּי יִתְעַבֵּר "עֲנָנִין דְּמַכְסִין עַל עֵינָא" (זהר פנחס רנב), כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן".

לקוטי תפלות

פרשת דברים

מפתח התפלות

[ג] "ואצוה את שפטיכם וגו', ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו" - בענין 'תקון המשפט', שנזכה ל'משפט-דקדשה', ולדינים בשרים והגונים, ועל-ידי-זה נזכה לתקון-הברית (ח"ב).

[ד] "כי המשפט לאלקים הוא" - שנזכה שהשם-יתברך ישפט אותנו בעצמו, ולא שום נברא אפלו מלאך ושרף ישפטו אותנו חלילה - פי רק הוא לבד יודע את מקומנו של כל אחד ואחד מאתנו (ח"ב א).

[א] "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וגו'" - בענין 'תוכחה של משה', שנזכה למוכיחים הגונים כמו 'משה רבינו', שתוכחתם הטובה יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו (ח"ב).

[ב] ענין 'משנה תורה' - שנזכה להשפיע ל'חם משנה' 'שפע כפולה' ביום השבת, שהוא בחינת "משנה תורה", ולחדש בשבת 'חדושי-תורה' כפולה (ח"א נח).

חוס ותננו ברחמיך הרבים, ושלח לנו מוכיח טוב וראוי והגון, מוכיח אמתי, שיהיה ראוי להוכיח את עמך ישראל באמת, ושמרנו והצילנו ברחמיך הרבים, ממוכיחים, שאינם הגונים וראויים להוכיח את עמך ישראל.

כי אתה ידעת, כי לאו כל אדם ראוי להוכיח, כי המוכיחים שאינם ראויים והגונים, יכולים חסו-ושלום

א] לקוטי-תפלות ח"ב ח

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וגו'" (דברים א, א)

בענין 'תוכחה של משה' - שנזכה למוכיחים הגונים כמו 'משה רבינו', שתוכחתם הטובה יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו

כשופר ארים קולי ואקרא, רבנו של עולם, אדון יחיד, מושל בכל,

להחליש את נשמותינו, על-ידי תוכחתם שאינה כהגן.

על-בן באנו לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אוהב עמו ישראל, רחם עלינו למען שמך, ושלח לנו מושיע ורב ומוכיח הגון, שיהיה ראוי להוכיחנו ב"תוכחת מגלה מאהבה מסתרת".

"יהלמני צדיק חסד ויוכיחני", בתוכחתו הטובה, בתוכחה של משה רבנו עליו-השלום, אשר על-ידי תוכחתו הטובה, יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו, ויחזק ויאמץ את נשמותינו על-ידי תוכחתו הטובה. ויתחזקו ויתאמצו ויתגברו נשמותינו על-ידו, בכח גדול דקדשה.

עד שימשך וישפע, שפע טובה וברכה, לכל העולמות התלויים בנשמותינו, באפן שנזכה על-ידי המוכיח הראוי, לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת מאהבה, עד שיתהפכו כל עונותינו לזכיות.

ותשפיע על המוכיח האמתי - קולו של משה, שהוא קול השיר שיתער לעתיד, שהוא שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, הכלול בשמך הגדול והקדוש, שהוא 'שיר של חסד' שיתנגן לעתיד על שבעים-ושנים נימין, בעת שיגיע קבול שכרן של הצדיקים לעתיד. אשרי און שיזכה לשמע קול השיר הזה.

רחם עלינו ברחמיך הרבים, ותן לנו מוכיח כזה שיוכל להוכיחנו בקול השיר הזה. ויקים בהמוכיח האמתי מקרא שכתוב: "קרא בגרון אל תחשך, פשופר הרם קולך".

ונזכה, שיעורר ויגלה וימשיך עלינו, הקול המשקה את הגן-עדן, שהוא ה"נהר היוצא מעדן להשקות את הגן", שהוא קול השיר הקדוש הזה שיתער לעתיד בעת שתחדש את עולמך בחסדך הטוב, כמו שכתוב: "עולם חסד יבנה". אשר על-ידי הקול הזה, גדלים כל הריחות טובות, וכל היראות הקדושות.

ותמשיך עלינו יראה-שלמה, יראה-עלאה, יראת-הרוממות, ואירא ואפחד ואזחיל ואוחיל וארעד ממך תמיד. ואזכה להרגיש יראתך הקדושה עלי תמיד, בכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי, ותהיה יראתך על פני לבלתי אחטא. ותזכני לענוה אמתיית, עד שאזכה להכליל בך באמת.

ובבן תרחם עלי ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותזכנו לבטל ולשבר 'תאות-אכילה' לגמרי באמת, ואזכה להכניע 'מזונא-דגופא', ולגבר ולחזק ולאמץ בכל עז ותעצומות 'מזונא-דנשמא'.

רבונן של עולם, אתה יודע גדל חלישות נשמותינו, אשר נחלשו מאד מאד בעונותינו הרבים והעצומים מאד, עד אשר כל משכבנו נהפך בחלינו, אשר אי אפשר להעריך ולספר כלל, עד אשר "כשל כח הסבל".

מלא רחמים בכל-עת, חוסה על נפשנו ורוחנו ונשמותינו, וחזקם ואמצם ביראתך הקדושה, ותשפיע עליהם ותשקם, משקיא דגנתא-דעדן. ותמשיך עליהם ריח-טובה, ריח גן-עדן.

עַד אֲשֶׁר כָּל מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים, כָּלֵם יִתְהַפְּכוּ לזְכוֹת בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל, וַיַּעֲלוּ רֵיחַ-טוֹב לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ-זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: "עֲזֹב לֹא נֹאמַר, אֲלֹא נָתַן". וַיִּקָּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "יְרוּיֵן מִדְּשָׁן בֵּיתְךָ, וְנַחַל עֲדֻנְיָךְ תִּשְׁקֵם".

וְנִזְכָּה מִהָרָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וּתְזַכְּנוּ ל'תְּשׁוּבָה-מֵאֲהָבָה' כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְתִמְשִׁיךְ חֵן וְחֶסֶד וְהוֹד וְהָדָר וְתִפְאַרֶת, עַל כָּל כְּשָׁרֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּם, וְתִתֵּן לָהֶם חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוּאֵם, וְתִרְפָּאֵם מִכָּל תַּחֲלוּאֵיהֶם וּמִכָּל מַכְאוּבֵיהֶם, וַיְהִיו מְכַבְּדִים בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְּשֵׁרוֹתוֹ, כֵּן יִקָּבֵל לְפִי וְהָדָר וַיִּתְגַּדֵּל בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֶצְלָם כְּלֵי וְצִיּוֹן לְקַבֵּל בְּתוֹכָם "מִשְׁנֵה תוֹרָה", 'חֲדוּשֵׁי-דְאוּרֵייתָא', לְחֲדָשׁ בְּשֵׁבֶת 'חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה' בְּכַפְלִים.

ג] לקוטי-תפלות ח"ב ה
 (על-פי לקוטי-מוה"ר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')
"וְאַצְוֶה אֶת שִׁפְטֵיכֶם וְגו', וְשִׁפְטֶתֶם צֶדֶק בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו" (דברים א. טז)
 בַּעֲנִינִן 'תַּקּוּן-הַמְּשֻׁפָּט' - שְׁנִזְכָּה לְמִשְׁפָּט-דַּחְדְּשָׁה, וְלְדִינִים כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקּוּן-הַבְּרִיּוֹת

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ מְלֹא רַחֲמִים, וְתַצִּילֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, מִרְכָּנִים וְדִינִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ, אֵת כָּל מַה שֶּׁהֵם גּוֹרְמִים לָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים, וְאִין מִי שִׁיעֵמַד בְּעַדְנוּ, כִּי אִין בָּנוּ כַח וּגְבוּרָה לְהַכְנִיעֵם וְלְהַשְׁפִּילָם.

ב] לקוטי-תפלות ח"א נח
 (על-פי לקוטי-מוה"ר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')
- עֲנִינִן 'מִשְׁנֵה תוֹרָה' -
 שְׁנִזְכָּה לְהַשְׁפִּיעַ 'לַחֵם מִשְׁנֵה' שִׁפְעַ כְּפּוּלָה' בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'מִשְׁנֵה תוֹרָה', וְלְחַדָּשׁ בְּשֵׁבֶת 'חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה' כְּפּוּלָה

וּבְכֵן תְּזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְחֲדָשׁ 'חֲדוּשֵׁי-דְאוּרֵייתָא' בְּשֵׁבֶת עַל חַד תְּרִינִן, חֲדוּשֵׁינִן אֲמִתִּיִּם דְּקַדְשָׁה, חֲדוּשֵׁינִן שְׂיִהִיו לְנַחַת וּלְרָצוֹן לְפָנֶיךָ.

וְנִזְכָּה לְהַשְׁפִּיעַ 'לַחֵם מִשְׁנֵה' בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא "מִשְׁנֵה תוֹרָה". וְתִזְכְּנוּ ל'שִׁפְעַ כְּפּוּלָה', לְהַמְּשִׁיךְ 'שִׁפְעַ כְּפּוּלָה' "מִשְׁנֵה תוֹרָה", בְּיוֹם הַשַּׁבָּת קַדְשָׁה. וְעַל-יְדֵי קַדְשַׁת שַׁבָּת, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַשִּׁפְעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ לְקַבֵּל שַׁבַּת קַדְשָׁה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, בִּירְאָה וְאַהֲבָה וּבְקַדְשָׁה וְטְהָרָה גְּדוֹלָה, וְלַעֲנֹג אֶת הַשַּׁבָּת בְּכָל מִינֵי עֲנֹג. וְעַל-יְדֵי קַדְשַׁת שַׁבָּת, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ רַפּוּאֶת הַנֶּפֶשׁ וְרַפּוּאֶת הַגּוּף, לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל.

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי קַדְשַׁת שַׁבָּת, הָאֶרֶת ה'תְּשׁוּבָה-עֲלָאָה',

אָנָּא יְהוָה, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, הַמֶּלֶךְ
הַמְשַׁפֵּט, זָכְנוּ לְמִשְׁפָּט־דְּקִדְשָׁה,
וְהִצִּילָנוּ מִדִּינִים וּרְבָנִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים,
הַמְקַלְקְלִים אֶת הַמְשַׁפֵּט, וּפּוֹגְמִים
בְּמִרְכָּבָה הָעֲלִיּוֹנָה, בְּכִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט,
אֲשֶׁר שָׁם הָאֱהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה, וְעַל־
יְדִיזָה נּוֹפְלִים 'אֱהָבוֹת־הַנְּפוּלִין' מִשָּׁם,
וּמְכַנְּסִים 'תְּאוֹת־נְאוֹף' בְּעוֹלָם, וּמְבִיאִין
חֶסֶד וְשָׁלוֹם 'טְמֵאת מְקַרְהַ לִּילָה' עַל־יְדֵי
עוֹנוֹת דִּינָם.

אָנָּא רַחוּם צַדִּיק, יְהוָה אוֹהֵב מְשַׁפֵּט,
אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. אֶתְּהָ יוֹדֵעַ מַה
שֵׁישׁ לָנוּ מֵעַצְמָנוּ, מַה שְׂתֵּאוֹת גּוֹפְנוּ
רוֹדְפִים אַחֲרֵינוּ בְּכָל־עֵת, עַד אֲשֶׁר
נִכְשַׁלְנוּ וְאִין עוֹזֵר, אֵף גַּם זֹאת גּוֹרְמִים
לָנוּ מַה שְׂגוֹרְמִים, הַפְּגָמִים הַנִּמְשָׁכִין
מִפְּלִיּוֹת הָעוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲלֶיךָ הַשְּׁלַכְנוּ אֶת
יְהִיבֵנוּ, הִצִּילָנוּ, שְׁמַרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ,
שְׁלֵא יִזִּיק לָנוּ כָּל עוֹנוֹת מְשַׁפֵּטִים,
וְתִצִּילָנוּ מֵאֱהָבוֹת־הַנְּפוּלִין, וְנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת
וּלְבָרֵר אֶת כָּל הָאֱהָבוֹת, לְהַעֲלוֹתָם
וּלְהַחְזִירָם אֶל שְׂרָשָׁם שְׁבִקְדָשָׁה בְּאַמֶּת.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתִזְכְּנוּ, לְתַקֵּן אֶת הַמְשַׁפֵּט,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה,
בְּתַכְלִית הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת.

וְתִתְּהִי עִמָּנוּ תְּמִיד, וְתִשְׁמַרְנוּ וְתַעֲזָרְנוּ
וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁלֵא נִפְגַּם אֶת
הַתְּפִלִּין וְהַמַּחֲזִין שְׁלָנוּ, וְלֹא יַעֲלֶה אֶל
הַמַּח, לַחֹת וְשִׁמְנוּנֵי רְעוֹת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲאֵל.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֶתְּהָ יוֹדֵעַ שְׂאִין בִּי
דַעַת אֵיךְ לְהַתְּפַלֵּל עַל־זָה, רַק
עֲלֶיךָ לְבַד אָנִי מִשְׁלִיךְ יְהִיבֵי, "שְׁפִטְנֵי
אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי, מִגּוֹי לֹא חָסִיד,
מֵאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה תְּפִלְטָנִי. שְׁפִטְנֵי
כְּצִדְקָה יְהוָה אֱלֹהֵי, וְאֵל יִשְׁמָחוּ לִי. צִדְקָה
וּמְשַׁפֵּט מְכוּן כְּסֵאֶךָ, חָסֵד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ
פָּנֶיךָ. מִלְּפָנֶיךָ מְשַׁפֵּטִי יֵצֵא, עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה
מִיִּשְׂרָאֵל."

מִלֵּא רַחֲמִים, רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ
לְבַד, אֵף־עַל־פִּי שְׁעֲשִׂינוּ מַה
שְׁעֲשִׂינוּ, עַד אֲשֶׁר אִין לָנוּ חֶסֶד וְשָׁלוֹם
שׁוֹם מִלֵּיךְ יִשְׂרָאֵל.

אֶתְּהָ יְהוָה לְבַד תִּגַּן בְּעֲדֵינוּ, וְתִשְׁמַרְנוּ
וְתִצִּילָנוּ מִכָּל מַה שְׂאָנוּ צְרִיכִים
לְהַנְּצֵל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנוֹת, וְתִצִּילָנוּ
מִשְׁגָּגוֹת וּמִזִּידִין וּמִרְדִּים, בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה
לְתַקוּן־הַבְּרִית בְּאַמֶּת. בְּאִין מִלֵּיךְ יִשְׂרָאֵל
מוֹל מַגִּיד פֶּשַׁע, תִּגִּיד לִיעֲקֹב דְּבַר חֶק
וּמְשַׁפֵּט, וְצִדְקָנוּ בְּמִשְׁפָּט הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט,
הַאוֹחֵז בְּיַד מִדַּת מְשַׁפֵּט.

וְתַעֲזָרְנוּ בְּכַתֵּךְ הַגְּדוֹל, לְקַשֵּׁר אֶת
הַמִּרְכָּבָה הַקְּדוּשָׁה, עַד
שְׁנִזְכָּה לְתַקוּן־הַמְשַׁפֵּט, וְיִתְתַּקְּנוּ "כְּסֵאוֹת
לְמִשְׁפָּט כְּסֵאוֹת לְבֵית דִּוָּד."

וְנִזְכָּה לְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת פְּגָם הָאֱהָבוֹת־
הַנְּפוּלִין, וְלֹא יְהִי לָנוּ שׁוֹם
תְּאוֹה רְעָה הַנִּמְשָׁכֵת מֵהָאֱהָבוֹת־הַנְּפוּלִין.

וְתִזְכְּנוּ לְאֱהָבָה־דְּקִדְשָׁה, לְקַבֵּל עָלֵינוּ
תְּמִיד עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם,
בְּאֱהָבָה רַבָּה וְעֵזָה, וּבְשִׁמְחָה וְחִדּוּהַ
גְּדוּלָה.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלֵנוּ תָּמִיד מִ"מְקַרְה־
לִילָה", וְתִזְכְּנוּ מִהֲרָה
לְתַקּוּן־הַבְּרִית' בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת פְּרָצוֹנָךְ
הַטּוֹב.

וְשָׂרָף, וְלֹא לְשׁוֹם נִבְרָא שְׁבַע־עוֹלָם, לְשֹׁפֵט
וְלָדוֹן אוֹתָנוּ חֲלִילָה. "חֲלִילָה לָךְ מַעֲשׂוֹת
כְּדָבָר הַזֶּה".

כִּי אִם אַתָּה לְבַד, תִּדְיִן וְתִשְׁפֹּט אוֹתָנוּ,
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים.
"מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטָנוּ יֵצֵא, עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה
מִיִּשְׂרָאֵל".

כִּי אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמָנוּ, כִּי אַתָּה
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם
מְקוֹמָךְ, וְרַק אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ לָדוֹן אוֹתָנוּ
כְּלָנוּ לְכַף־זְכוּת תָּמִיד, "רַחֲמֶיךָ רַבִּים
יְהוָה, כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיִּינִי".

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ
נולָד, וְאֵיךְ נִמְשָׁךְ נִשְׁמָתוֹ לְזֶה הָעוֹלָם,
וּבְאַיִזָּה מְקוֹם הָיָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְאַתָּה מְלֵא רַחֲמִים,
וּמְטָה כָּל־פִּי חֶסֶד תָּמִיד.

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, רַחֲמָן אֱמֵתִי, חֶסֶדְךָ
אֱמֵתִי, חֶמֶל עָלֵינוּ בְּעַת צָרָה
הַזֹּאת, אֲשֶׁר "בָּאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר, וְכַח
אֵין לְלֶדָה", עָשָׂה עִמָּנוּ חֶסֶד־חֲנָם מִמֶּה
שֶׁלֹּא יַחֲסֵר עִמָּךְ, וְזַכְּנוּ מֵעַתָּה לְהִיּוֹת
כְּרָצוֹנָךְ בְּאַמֶּת, לְסוּר מִרַע, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת
רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה תָּמִיד, וְתִמְחַל
וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְתִמְלֵא פְּגִימַת הַלְּבָבָה, וְלֹא
יִהְיֶה בָּהּ שׁוֹם מְעוֹט, וְיִהְיֶה אוֹר הַלְּבָבָה
כְּאוֹר הַחֲמָה, כְּאוֹר שְׁבַעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית,
כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קֶדֶם מְעוֹטָהּ.

☉ [ד] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב א ☉
(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')
"כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאַלְקִים הוּא" (דְּבָרִים א. יז)
שִׁנְזָפָה שֵׁה־שִׁם־יִתְבָּרַךְ יִשְׁפֹּט אוֹתָנוּ בְּעַצְמוֹ, וְלֹא שׁוֹם
נִבְרָא אֶפְלוּ מִלְּאֵךְ וְשִׂרְף יִשְׁפֹּטוּ אוֹתָנוּ חֲלִילָה - כִּי רַק
הוּא לְבַד יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמָנוּ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ

יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת, בּוֹחֵן לְבָבוֹת, אָדוֹן
הַחֶסֶד, מְלֵא רַחֲמִים, לְמַדְנוּ
וְהוֹרְנוּ אֵיךְ לְהִמְשִׁיךְ חֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים
עָלֵינוּ, בְּאִפְן שִׁנְזָפָה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת
וּבְלֵב שָׁלֵם.

וְאִם חָטְאוּ עוֹיְנוּ וּפָשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ הַרְבֵּה
מְאֹד, וּפְגַמְנוּ בְּכַבוֹדְךָ הַרְבֵּה,
וְהִלְכְנוּ אַחַר תַּאֲוֹת לִבֵּנוּ, וְהִמְשַׁכְנוּ עָלֵינוּ
אֶת הַיִּצְרָה־הָרַע, וּפְגַמְנוּ וְקִלְקַלְנוּ מֶה
שֶׁקִּלְקַלְנוּ, עַד אֲשֶׁר אֵין לָנוּ מְלִיץ־יוֹשֵׁר
וְשׁוֹם זְכוּת עַל־פִּי דַת הַמִּשְׁפָּט הַקְּדוֹשׁ.

הֵן עַל־זֶה בָּאוּ לְפָנֶיךָ, לְחַלוֹת פָּנֶיךָ,
וְלְהַשְׁתַּטַּח לְפָנֶיךָ רַחֲמֵי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ,
וְאָנוּ תוֹלִים עֵינֵינוּ אֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
וְחֶסֶדֶיךָ הַפְּשׁוּטִים, וְתִשָּׁב בְּעַצְמָךְ עַל
מִשְׁפָּטֵינוּ, "כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאַלְהִים הוּא".

וְלֹא תִתֵּן כַּח וּרְשׁוֹת חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, לְשׁוֹם
אָדָם שְׁבַע־עוֹלָם, וְלֹא לְשׁוֹם בֵּית־דִּין
שֶׁלְמַעֲלָה וְשֶׁלְמַטָּה, וְלֹא לְשׁוֹם מִלְּאֵךְ

וּתְזַכֵּנוּ וְתַעֲזְרֵנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְאַחַז עֲצֻמְנוּ
בְּכֶסֶף-הַכְּבוֹד, בְּשָׂרְשֵׁי נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַח לַעֲשׂוֹת רֵאשֶׁ-
הַשָּׁנָה, לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲוִיר עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל, קִדְשַׁת רֵאשֶׁ-הַשָּׁנָה תָּמִיד.

וְנִזְכֶּה לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף-זְכוּת
תָּמִיד, וּלְהַכְרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם
כְּלוּ לְכַף-זְכוּת, לְזְכוּת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
לְפִי מְקוֹמוֹ.

וְנִזְכֶּה לִידַע בְּאַמֶּת, מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד, וּלְהַמְשִׁיךְ זְכוּת
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִכָּל־לִיּוֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ, אֲשֶׁר בָּהֶם
בְּחַרְתָּ, אֶפְלוּ עַל הַגְּרוּעֵ-שֶׁבְגְרוּעִים

וְהַפְּחוֹת-שֶׁבְּפִחוֹתֵינוּ. וְתַפְתַּח לָנוּ אוֹר-
הַדַּעַת, שְׁנִזְכֶּה לְמַצֵּא זְכוּת לְכֻלָּם.

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְתַשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילֵנוּ תָּמִיד,
שֶׁלֹּא נִדְבַר סָרָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּעוֹלָם. וְתַצִּילֵנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ, מִלְּשׁוֹן-הָרַע, וְאַבֵּק לְשׁוֹן-הָרַע.

וְלֹא נִתְחִיל לְדוֹן שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל
לְחֻבָּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכֶּה לְדוֹן
אֶת הַכֹּל לְכַף-זְכוּת תָּמִיד, וּלְהַכְרִיחַ
עֲצֻמְנוּ בְּכָל כַּחוֹתֵינוּ, עַד שְׁנִזְכֶּה לְמַצֵּא
זְכוּת וְחֶסֶד וְטוֹב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֶפְלוּ
בְּתַכְלִית הַדִּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה, בְּתַכְלִית
הַגְּרִיעוֹת וְהַפְּחִיתוֹת, וּלְהַכְרִיעַ הַכֹּל לְכַף-
זְכוּת תָּמִיד.

